

TARINOITA SUOMIRÄPISTÄ

Kuinka paljon ja millaisilla journalistisilla lähestymistavoilla suomalaisista rap-artisteista kirjoitettiin Helsingin Sanomien kulttuurisivuilla vuonna 2023?

Toni Keränen
Opinnäytetyö
Kevät 2025
Viestinnän tutkinto-ohjelma
Oulun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun ammattikorkeakoulu
Viestinnän tutkinto-ohjelma
Journalismin suuntautumisvaihtoehto

Tekijä: Toni Keränen

Opinnäytetyön otsikko: Tarinoita suomiräpistä – kuinka paljon ja millaisilla journalistisilla lähestymistavoilla suomalaisista rap-artisteista kirjoitettiin Helsingin Sanomien kulttuurisivuilla vuonna 2023?

Työn ohjaaja: Satu Koho

Työn valmistumislukukausi ja -vuosi: Kevät 2025

Sivumäärä: 50

Opinnäytetyössäni tutkin, kuinka paljon ja millaisilla journalistisilla lähestymistavoilla suomalaisista rap-artisteista kirjoitettiin Helsingin Sanomien kulttuurisivuilla vuoden 2023 aikana. Taustana tutkimukselle oli suomenkielisen rap-musiikin suosio, olihan rap yksi kuunnelluimmista musiikkigenreistä Suomessa vuosina 2023–2024. Tavoitteena oli selvittää, kuinka paljon ja millä tavoin Helsingin Sanomat kirjoitti printtilehtensä kulttuurisivuilla suomalaisista räppäreistä.

Olen käyttänyt tutkimuksessani määrällistä sisällönanalyysia ja Mats Ekströmin kolmen journalistisen moodin mallia. Suurin osa jutuista keskittyi asemansa genren sisällä vakiinnuttaneisiin artisteihin. Sukupuolijakauma oli vahvasti miespainotteinen. Helsingin Sanomat nosti esiin erityisesti pääkaupunkiseudulla asuvia artisteja, mikä saattaa kertoa osaltaan musiikkialan keskittymisestä tietylle maantieteelliselle alueelle, mutta myös lehden kulttuuritoimituksen journalistisista valinnoista.

Johtopäätöksenä voidaan todeta, että Helsingin Sanomat ottaa suomalaisen rap-musiikin vakavasti ja kirjoittaa laadukkaasti genren merkittävistä artisteista ja ilmiöistä. Lehden kulttuuritoimituksella on riittävä asiantuntemus kirjoittaa genrestä kiinnostavalla tavalla ja kyky tunnistaa kulttuurin sisäiset merkittävät teemat ja tapahtumat. Kehitysehdotuksena suosittelisin, että lehti käsittelisi enemmän myös nousevia artisteja ja uusia rap-ilmiöitä, jotta se voisi tarjota monipuolisemman kuvan suomalaisesta rap-kulttuurista.

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Degree Program in Communications
Option of Journalism

Author: Toni Keränen

Title of thesis: Stories about Finnish rap music – how much and with what journalistic approaches were Finnish rappers written about on the culture section of Helsingin Sanomat during 2023?

Supervisor: Satu Koho

Term and year when the thesis was submitted: Spring 2025

Number of pages: 50

My thesis examines the extent and journalistic approaches used to cover Finnish rappers in the culture section of Helsingin Sanomat during 2023. The study is based on the popularity of Finnish rap music, which was one of the most listened-to genres in Finland in 2023-2024. Rap has also been the most dominant genre on the streaming platforms worldwide for the past years. The objective was to determine how frequently and in what manners Helsingin Sanomat featured Finnish rappers in its culture section.

The research was conducted using quantitative content analysis and Mats Ekström's model of three journalistic modes. Most articles focused on well-established artists within the genre, with a significant male dominance among the featured artists. Helsingin Sanomat primarily highlighted artists based in the Helsinki metropolitan area, reflecting both the concentration of the music industry in this region and the newspaper's editorial choices.

In conclusion, Helsingin Sanomat treats Finnish rap music seriously and writes comprehensively about significant artists and phenomena within the genre. The newspaper's culture section has the expertise to cover the genre in an engaging manner and to identify important themes and events within the culture.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
2	KESKEISET KÄSITTEET.....	7
2.1	Helsingin Sanomat.....	7
2.2	Journalismi, kulttuurijournalismi ja musiikkijournalismi	8
2.2.1	Uutinen ja uutiskriteerit	8
2.2.2	Henkilöjuttu	10
2.2.3	Arvostelu	10
2.2.4	Reportaasi.....	11
2.2.5	Kolumni.....	11
2.3	Kulttuuri.....	11
3	RAP-MUSIIKKI JA SEN HISTORIAA.....	13
3.1	Rap-musiikin syntyhistoria ja alkuajat.....	13
3.2	Rap-musiikki Suomessa	15
3.2.1	“Renesanssin” aikakausi.....	16
3.2.2	Räpin nousu valtavirtamusikiksi	17
3.2.3	Suomalaisen räpin asema nykypäivänä	18
3.3	Aiemmat tutkimukset	20
4	TUTKIMUSMENETELMÄT JA AINEISTO	21
4.1	Määrällinen sisällönanalyysi	21
4.2	Kolmen journalistisen moodin malli	21
4.2.1	Attraktiojournalismi.....	23
4.2.2	Tarinankerronta.....	23
4.2.3	Informaatio	24
4.3	Aineisto	24
5	MÄÄRÄLLINEN SISÄLLÖNANALYYSI.....	26
5.1	Juttujen määrä ja juttutyypit.....	26
5.2	Kenestä kirjoitetaan?	27
5.3	Julkaisuajankohta	29
5.4	Juttujen mitat	30
6	KOLMEN JOURNALISTISEN MOODIN ANALYYSI.....	32
6.1	Usko, Toivo, Sene	32

6.2	Jere Vantaalta.....	33
6.3	Rasismin varjo	35
6.4	Musiikin ja arkkitehtuurin välissä	36
6.5	Rapryhmä haastaa toksisen kulttuurin.....	38
6.6	Tyyni katse kuolemaan	39
6.7	Juppihippipunkkari	40
7	LOPPUSANAT	43
	LÄHTEET	46
	TUTKIMUSAINEISTO.....	49

1 JOHDANTO

Opinnäytetyössäni käsittelen, kuinka paljon ja millaisilla journalistisilla lähestymistavoilla suomalaisista rap-artisteista kirjoitettiin Helsingin Sanomien kulttuurisivuilla vuoden 2023 aikana. Suomenkielinen rap oli musiikin suoratoistopalvelu Spotifyn kuuntelutilastojen mukaan yksi suosituimmista musiikkigenreistä Suomessa 2023 (Mattila 29.11.2023).

Tutkimuksen kohteeksi valikoitui Helsingin Sanomat, sillä se on Pohjoismaiden suurin päivälehti, ja se julkaisee päivittäin kulttuuriaiheisia sisältöjä. Helsingin Sanomilla on paljon valtaa nostaa esiin suomalaisia artisteja ja heidän musiikkiaan.

Opinnäytetyöni tietoperustassa esittelen rap-musiikin syntyhistoriaa sekä miten rap-musiikki on tullut Suomeen ja jalostunut vuosikymmenten varrella valtavaksi kymmeniä miljoonia striimejä kerääväksi, kesäfestivaalien päälavat valloittaneeksi musiikkigenreksi. Lisäksi avaan sellaisia journalismin käsitteitä, jotka liittyvät tutkimusaineistooni.

Olen rajannut opinnäytetyöni aineiston Helsingin Sanomien printtilehden kulttuurisivuilla vuonna 2023 julkaistuihin juttuihin. Käytän analyysimenetelminäni määrällistä sisällönanalyysia koko aineistoon sekä Mats Ekströmin kolmen journalistisen moodin mallia henkilöjuttujen laadulliseen analyysiin. Määrällisesti käsitteelen muun muassa juttumäärää, artistien diversiteettiä ja juttujen palstatilaa lehdessä. Kolmen journalistisen moodin mallissa erittelen jutut seuraaviin kategorioihin: informaatio, tarinankerronta ja attraktiojournalismi.

Olen jo pitkään kuunnellut hyvin paljon kotimaista rap-musiikkia sekä syventynyt genreen ja sen eri artisteihin muun muassa kirjallisuuden ja podcastien kautta. Ennakko-oletukseni on, että perinteikkään päivälehden sivuilla esiintyvien rap-artistien, tuttavallisemmin räppäreiden, kirjo painottuu lähtökohtaisesti jo menestyksensä ansainneisiin artisteihin.

2 KESKEISET KÄSITTEET

Seuraavissa alaluvuissa esittelen Helsingin Sanomat ja avaan opinnäytetyöni kannalta tärkeitä käsitteitä.

2.1 Helsingin Sanomat

Sanoma Media Finland Oyj:n julkaisema Helsingin Sanomat on Pohjoismaiden suurin sanomalehti. Tutkimusaineiston ajankohtana vuonna 2023 Helsingin Sanomien painetun lehden keskimääräisen numeron lukijamäärä oli 549 000. Lehden kokonaistavoittavuus viikossa printti ja digi yhteenlaskettuna oli yhteensä 1 996 300. (Media Audit Finland 2023.)

Lehden vastaava päätoimittaja on ollut 4. syyskuuta 2023 alkaen Erja Yläjärvi. Tutkimusaineistoni ajanjakson aikana ennen Yläjärveä päätoimittajan virkaa toimitti Antero Mukka (Sanoma 2023). Helsingin Sanomien printtilehti ilmestyy seitsemänä päivänä viikossa. Päivälehdessä lisäksi kuukausittain julkaistaan HS Kuukausiliite ja kuusi kertaa vuodessa HS Teema, joka syventyy aihe kerrallaan yhteiskuntaan, kulttuuriin, tieteeseen ja historiaan. Perjantaisin jaettavaan HS Viikko -lehden koostetaan viikon merkittävimmät uutiset ja muut jutut. (Sanoma 2024.)

Helsingin Sanomat määrittelee periaatelinjassaan itsensä sitoutumattomaksi päivälehdeksi, joka pyrkii edistämään ja vahvistamaan kansanvaltaisuutta, yhteiskunnallista oikeudenmukaisuutta ja mielipiteen vapautta. Tehtäviään lehti toteuttaa ensisijaisesti tasapuolisen, nopean ja luotettavan uutisvälityksen keinoin. (Helsingin Sanomat 2020.)

Helsingin Sanomien kulttuuritiimin uutisryhmän esihenkilönä toimii Mari Koppiainen. Kirjallisuus ja taide- tiimiä on johtanut vuodesta 2020 lähtien Aino Miikkulainen. (Helsingin Sanomat 2024.) HS:n kulttuuritoimitus koki uudistuksen vuoden 2024 muutosneuvottelujen yhteydessä, kun se jaettiin kahteen edellä mainittuun pienempään tiimiin. Kulttuuritiimin uutisryhmässä tuotetaan nopeaa uutissisältöä,

mutta siihen lukeutuu myös pidempiä juttuja populaarikulttuurista kirjoittavia toimittajia. Kirjallisuus ja taide -tiimissä jatketaan hitaamman journalismin tekemistä. Muutosneuvottelun yhteydessä kulttuuritoimituksen tekijämäärä pieneni neljänneksen verran. (Erho & Tuomasjukka 2024.)

Olen koostanut tutkimukseni aineiston ajanjaksolta, jolloin Helsingin Sanomien kulttuuritiimiä ei ollut vielä jaettu kahteen erilliseen pienempään ryhmään eikä henkilöstömäärää vähennetty olennaisella tavalla.

2.2 Journalismi, kulttuurijournalismi ja musiikkijournalismi

Journalismilla tarkoitetaan toimittajien toimituksissa tekemää työtä. Journalismi on ikään kuin päiväkirjan kirjoittamista yhteiskunnallisista tapahtumista. Journalismin tärkeimpiä tehtäviä ovat totuudenmukaisen ja relevantin tiedon välittäminen, yhteiskunnan kriittinen tarkastelu, julkisen keskustelun ja sananvapauden edistäminen sekä vallankäytön vahtiminen. (Kuutti 2012, 68.)

Journalistiset organisaatiot ja niiden toimittamat tuotteet jaetaan usein eri osastoihin. Tällaisia osastoja nykypäivänä lehdissä on usein esimerkiksi politiikan toimitus, urheilutoimitus ja kulttuuritoimitus, joista jälkimmäisen tekemästä sisällöstä tutkimukseni aineisto täysimittaisesti koostuu. Kulttuuritoimituksen tärkein tehtävä on välittää tietoa kulttuurin eri osa-alueilta. (Kuutti 2012, 68–69.)

Tarkemmin määriteltynä tutkimuskohteeni on kulttuurijournalismin alalaji musiikkijournalismi. Se ei poikkea peruseriaaiteiltaan tavanomaisesta journalismista millään tavalla, mutta sen toissijaiset tehtävät asettavat musiikkijournalismin tekijöille ristiriitaisia tilanteita. Musiikkijournalismi on palvelujournalismia, joka palvelee lukijoiden lisäksi myös musiikkikulttuuria nostamalla esiin artisteja ja muita alan vaikuttajia. (Lehtiranta & Saalonen 1993, 12.)

2.2.1 Uutinen ja uutiskriteerit

Heikki Kuutin mukaan uutinen on juttutyyppi, jolle tyypillistä on uuden, yllättävän ja merkittävän tiedon kertominen äskettäin tapahtuneesta kiinnostavasta asiasta

Juttutyypinä se on paitsi yleisin, myös vanhin. Uutiset voidaan jakaa tapahtuma- ja prosessiutisointiin, joista ensimmäisessä kerrotaan todellisesta tilanteesta ja jälkimmäisessä monimuotoisemmin jonkin ilmiön kehittymisestä. (Kuutti 2012, 209.)

Suomen tietotoimisto eli STT puntaroi aiheiden uutisarvoa merkityksen, yllättävyyden, ajankohtaisuuden, kiinnostavuuden ja läheisyyden eli uutiskriteerien pohjalta. Merkittävyys syntyy aiheen vaikutuksesta. Mitä suuremman ihmismassan elämään uutisaihe vaikuttaa, sitä merkittävämpi uutinen se on. Merkitys voi pohjautua myös yhteiskunnan perusarvoihin tai yleiseen oikeustajuun. Joissain tapauksissa uutisoitavan henkilön asema voi olla merkityksellinen, vaikka kyseessä ei olisikaan muutoin suuri uutinen. (STT s.a.)

Uutisen kiinnostavuuden arvioiminen on monimuotoisempaa. Kiinnostava uutinen yleensä itsessään kattaa kaikki muut STT:n listaamat kriteerit, mutta kiinnostavuutta voi lisätä esimerkiksi aiheen ristiriitaisuus. Kiinnostavuuden vuoksi ei ole syytä kuitenkaan ohittaa journalistiseettistä harkintaa, vaan asioista täytyy kertoa sen verran kuin on tarpeellista. (STT s.a.)

Uutisaiheen yllättävyys lisää merkittävästi sen uutisarvoa. Yllättäviä aiheita voivat olla esimerkiksi harvinaislaatuinen onnettomuus tai yllättävä käänne poliittisessa diskurssissa. Yllätyksellisyyttä täytyy arvioida yleisön näkökulmasta, ei toimituksen pienen sisäpiirin silmin. (STT s.a.)

Uutinen on arvokkain silloin, kun jokin tieto tuodaan ilmi julkisesti ensimmäistä kertaa. Ajankohtaisuutta voidaan korostaa myös ennakkoon taustoittamalla tulevia tapahtumia. Suuri ajankohtainen tapahtuma aiheuttaa usein myös perhos-efektin, jonka kautta yksittäisen uutisen jälkeen jostain suuremmasta teemasta keskustellaan mediassa tavallista enemmän. (STT s.a.)

Läheisyyteen vaikuttaa paljon uutisen julkaisukanava. Valtakunnallisessa uutisoinnissa läheisyyttä tuo, kun tapahtumissa puhutaan Suomesta, mutta kaupunkilehdessä merkittävä uutinen koskettaa lehden levikkialueen asukkaita. Ulkomaan uutisointiinkin voidaan löytää kotimainen kulma, jotta uutisesta saadaan rakennettua enemmän läheinen suomalaisille uutisten kuluttajille. (STT s.a.)

Havaintojeni mukaan sanomalehtien kulttuurisivuilla uutiset ovat muihin juttutyyppeihin verrattuna pienemmässä roolissa. Kulttuurisivujen isoimmat juttupaikat on usein varattu henkilöjutuille, reportaaseille ja arvioille.

2.2.2 Henkilöjuttu

Henkilöjuttuja tehdään usein tunnetuista henkilöistä, kuten taiteilijoista, yhteiskunnallisista vaikuttajista tai yritysjohtajista. Henkilöjutun tärkeä kriteeri on kiinnostavuus. Niin sanotusta tavallisesta ihmisestäkin voidaan tehdä henkilöjuttu, jos hän on esimerkiksi kokenut jotain kiinnostavaa. (Utismedian liitto s.a.)

Toisena olennaisena kriteerinä henkilöjutulle on ajankohtaisuus. Julkisuuden henkilöistä, kuten muusikoista tehtävien henkilöjuttujen julkaiseminen ajoittuu yleensä uuden musiikin julkaisuajankohtaan. Henkilöjutut ovat artisteille usein osa uuden teoksen markkinointikampanjaa. Ajankohtaista voi olla myös jokin muu merkittävä tapahtuma henkilön elämässä, kuten suuri suru tai ilo. (Utismedian liitto s.a.)

Henkilöjuttuihin hankitaan usein taustamateriaalia erilaisista lähteistä sekä tarvittaessa myös taustahaastatteluiden kautta. Joskus henkilöjuttu voidaan kirjoittaa myös niin, ettei jutun päähenkilöä haastatella lainkaan. Näin voidaan toimia, jos henkilöltä ei saada haastattelua syystä tai toisesta. (Utismedian liitto s.a.)

2.2.3 Arvostelu

Arvostelu, jota kutsutaan usein myös kritiikiksi tai arvioksi, on hyvin yleinen juttutyyppi erityisesti lehtien kulttuurisivuilla. Arvostelun kohteena voi olla mitä vain, mutta usein lehdissä julkaistaan säännöllisesti kritiikkejä muun muassa taiteesta, tapahtumista ja ravintoloista. (Utismedian liitto s.a.)

Monista muista juttutyypeistä tai yleisestä journalismin ohjenuorasta poiketen kritiikin tarkoitus ei ole olla objektiivista tiedonvälitystä, vaan **niissä** kuullaan kirjoittajan subjektiivinen näkemys arvosteltavasta asiasta. Kritiikkien kirjoittajina on usein henkilöitä, jotka ovat perehtyneitä arvostelevansa asiaan laajemmalla

tasolla, jonka vuoksi heillä perustellaan olevan kompetenssia antaa asiantuntevaa kritiikkiä aiheesta. Lopulta kyse on kuitenkin aina kriitikon mielipiteestä, eikä absoluuttisesta totuudesta. (Uutismedian liitto s.a.)

2.2.4 Reportaasi

Reportaasi on journalistinen juttu, joka pohjautuu eri lähteiden lisäksi usein vahvasti toimittajan omiin havaintoihin paikan päältä. Reportaasissa olennaista on tuoda lukijalle ilmi, että kirjoittaja on läsnä tapahtumien keskellä. (Kuutti 2012, 162.)

Kuvaileva kielenkäyttö on hyvin yleinen tyylikeino reportaaseissa. Joskus niissä keskitytään havainnoimaan yhden paikan tunnelmaa, mutta reportaasi voi hyvin olla esimerkiksi matka jonnekin. Reportaasimaisia elementtejä käytetään paljon myös muissa juttutyypeissä, kuten uutisjutuissa ja henkilöjutuissa. Havainnoivan tekstin lisäksi kuvat ja muut visuaaliset elementit ovat reportaaseissa tärkeässä roolissa. (Uutismedian liitto s.a.)

2.2.5 Kolumni

Kolumni on juttutyypinä usein kannanotto johonkin, usein yhteiskunnalliseen aiheeseen. Lehdissä kolumneilla on usein oma vakiopalsta niin toimituksen kirjoittamille kolumneille kuin myös lukijoiden tai ulkopuolisten asiantuntijoiden tekemille teksteille. Kolumnit voidaan jakaa muutamaaan erilaiseen tyyliin, joita on muun muassa pohtiva kolumni, pakina tai jotain erikoisalaa käsittelevä kolumni. (Kuutti 2012, 86.)

2.3 Kulttuuri

Kulttuurilla kattokäsitteenä tarkoitetaan ihmisille ja yhteisöille ominaisia tapoja toimia. Kulttuurin olennaisin piirre on yhteisöllisyys. Se yhdistää ihmisryhmiä samankaltaisen elämäntavan ja tottumusten kautta. Erilaisten ryhmien jäsenet voivat tulkita kulttuuria omin tavoin, mutta ytimessä on alati yhdessä jaettu tapa

tulkita maailmaa. Yhdistäviä tekijöitä voivat olla muun muassa kieli tai uskonto, mutta yhdistävä tekijä käytännön tasolla voisi olla esimerkiksi mieltymys samankaltaiseen musiikkiin, kuvataiteeseen tai elokuvaan. (Tieteen termipankki 2023.)

Oman kulttuurin kautta erilaiset yhteisöt ovat voineet aikojen saatossa tuoda itseään esille. Alkuperäiskansojen ja etnisten vähemmistöjen omista ilmaisukeinoista on lyhyt yhteys myös rap-musiikkiin, sillä genre on syntynyt amerikkalaisen mustan väestön luoman musiikin juurista, ja ollut pitkään vähemmistöjen tekemää ja kuluttamaa musiikkia erityisesti sen syntysijoilla Yhdysvalloissa. (Tieteen termipankki 2023.)

3 RAP-MUSIIKKI JA SEN HISTORIAA

Tässä luvussa esittelen rap-musiikin historiaa sen syntyajoista alkaen. Tuon ilmi, kuinka musiikkigenre on saapunut Suomeen ja millainen asema sillä on tällä hetkellä kotimaisella musiikkikentällä. Päälähteinä olen käyttänyt räpin syntyhistoriaa avatessa Jeff Changin *Can't stop, won't stop* -tietokirjaa sekä suomalaisen räpin historiaa vuoteen 2011 asti käsitellessä Karri "Paleface" Miettisen *Rappio-raidetta*-tietokirjaa. Tutkimusaiheen kannalta on myös keskeistä avata mitä tarkoitetaan, kun puhutaan rap-artisteista. Esittelen myös aiempia räpistä tehtyjä viestinnän tutkimuksia.

Toiston välttämiseksi käytän rap-musiikista vaihtelevasti termejä rap tai räppi. Samaa ajatusta soveltaen puhun rap-artisteista myös räppäreinä. Käsittelemääni musiikkityyliä voidaan kutsua joko hiphopiksi tai rapiksi, mutta käytän pääasiassa tutkimuksessani termejä rap tai räppi. Räppi on sanan rap suomenkielinen synonyymi (Kielitoimiston sanakirja s.v räppi s.a.). Hiphop-sana on rap-musiikin katkösäite, jota avaen tutkimukseni alaluvuissa 3.1 ja 3.2 tarkemmin.

Tutkimuksessani ja sen aineistoa käsiteltäessä puhun yleisesti suomalaisista rap-artisteista. Näen, että suomalaisella rap-artistilla tarkoitetaan artistia, joka tekee tai on tehnyt aktiivisesti suomirap-genreen yleisesti mielletävää musiikkia. Saman kattokäsitteen alle mahtuvat myös ne artistit, jotka tekevät tai ovat joskus tehneet räppiä esimerkiksi englanniksi tai ruotsiksi kotimaisen levy-yhtiön alaisuudessa. En koe myöskään artistin synnyinmaata tai kansalaisuutta ehdottomaksi kriteeriksi, jos artisti on ollut vakiintuneesti osa suomalaista yhteiskuntaa ja musiikkibisnestä. Aineistoni artisteista yksikään ei näiden mittarien valossa ole rajatapauksia.

3.1 Rap-musiikin syntyhistoria ja alkuaajat

Jamaikan Kingstonissa vuonna 1955 syntynyttä Clive Campbelliä pidetään hiphop-musiikin keksijänä. Sittemmin DJ Kool Herc -nimellä tunnettu Campbell muutti Kingstonista New Yorkin Bronxiin vuonna 1967. Elokuussa vuonna 1973

kesä oli pian päättymässä ja koulu jälleen alkamassa. Cliven sisko, Cindy Campbell halusi järjestää kesäloman päätösbileet heidän asuintalonsa kerhohuoneella. Cindy pyysi veljeään soittamaan bileisiin, sillä Clivellä oli tehnyt DJ-keikkoja jo muutamien vuosien ajan. Ilta alkoi latteasti, kun bronxilaiset nuoret eivät innostuneet Cliven soittamista dancehall-kappaleista, jotka olivat suosittuja hänen kotiomaassaan Jamaikalla. Clive päätti soittaa jamaikalaisen rytmien sijasta soulia ja funkia, joiden instrumentaalibreikit saivat yleisön liikkumaan. Levysoitinten takana operoinut Campbell päätti nostaa tunnelmaa entisestään huutamalla mikrofoniiin. Se oli alkusysäys hiphop-musiikin syntytarinassa. (Chang 2008, 89–90.)

Campbellien järjestämien kesäloman päätösjuhlien kaltaiset kellareissa ja kerhohuoneissa järjestetyt tapahtumat keräsivät suosiota New Yorkissa, kun bronxilaisilla nuorilla ei ollut varaa lähteä eri kaupunginosien suosittuihin diskoihin tanssiin. DJ Kool Herc oli oivaltanut breikkien käytön, joista tanssijat innostuivat. Hän etsi kappaleista tietoisesti parhaimpia breikkejä ja repi jamaikalaiseen tapaan soittamistaan levyistä etiketit pois, jotta kilpailevat tiskijukat eivät saisi tietää mistä ne ovat peräisin. Herc kehitti tekniikan, jossa hän soitti kahdella levysoittimella samaa levyä ja pystyi sillä tavoin ketjuttamaan breikkejä pidemmiksi. Merry-Go-Roundiksi kutsumansa tekniikan sekä pioneerimaisen tapahtumajärjestämisen ansiosta DJ Kool Herc on jäänyt historiaan hiphopin esi-isänä. (Chang 2008, 99–100.)

Hiphop-musiikki jäi elämään New Yorkin kaduille. Ensimmäinen kaupallinen menestys kumpusi kuitenkin bronxilaisten syntyjuurien ulkopuolelta, kun kolmen newjerseyläisen räppäriin kollektiivi Sugarhill Gang julkaisi kappaleensa *Rapper's Delight vuonna 1979*. Kappale levisi julkaisupäivänään radiosoittoon ja myi yli 75 000 kappaletta viikossa. Suosioon noussutta ryhmää suomittiin kovin sanankäännein bronxilaisissa piireissä, sillä kappaleen sanat olivat muilta varastettuja, ja itse ryhmäkin levy-yhtiön kokoama. Ylipäätään hiphop-musiikin levyttäminen tuntui tekijöistä utopistiselta, sillä hiphopilla tarkoitettiin siihen aikaan kokonaista live-esiintymistä, ei vain yksittäistä kappaletta tai albumia. Rap-yhtye Public Enemyä myöhemmin tutuksi tullut Chuck D kuvasi kappaletta Can't Stop Won't Stop -kirjassa (Chang 2008, 153) seuraavin sanoin:

Bang! Ne teki 'Rapper's Delightin'. Ja ironia ei piile levyn pituudessa vaan sen lyhydessä. Mä ajattelin 'Ei helveti, nekö on pätkäisseet koko homman viiteentoista minuuttiin?' Se oli vittu ihme.

Teknologian kehitys vei rap-musiikkia isoin harppauksin eteenpäin 1980-luvun aikana. Kun DJ:t pystyivät muokkaamaan rytmejä ennennäkemättömällä tavalla, soittavia muusikoita ei erikseen tarvittu. Vaikka räppi levisi 80-luvun alkupuolella maailmanlaajuisesti aina Suomeenkin saakka, Yhdysvalloissa musiikkia kuitenkin väheksyttiin. Kaikkien tuntema MTV-musiikkikanava ei soittanut lainkaan mustien artistien musiikkivideoita ja ensimmäinen hiphopilla voitettu Grammy-palkinto jaettiin vasta vuonna 1989. (Vedenpää 2023.) Suunnan nähtiin kääntyneen vuonna 1986, kun newyorkilainen rap-trio Run D.M.C törmäytti onnistuneesti räpin ja rockin versioidessaan Aerosmithin *Walk This Way* -kappaleen uudelleen (Miettinen 2011, 35).

3.2 Rap-musiikki Suomessa

Hiphop-kulttuuri tuli Suomeen 1980-luvun alkupuolella graffitikulttuurin ja satelliittikanavien välityksellä. Vuonna 1983 Helsingin elokuvateattereissa näytettiin hiphop-kuvastoa esittelevä, Charlie Ahearnin ohjaama *Wild Style*-elokuva. Elokuvasssa kuvattiin nuoren graffitimaalaja Zoron elämänvaiheita 1980-luvun New Yorkin kaduilla ja junavarikoilla. Elokuva esitteli ensimmäistä kertaa suomalaisille hiphopin neljä keskeisintä elementtiä: graffitimaalauksen, breakdancen, turntablismmin eli DJ-työskentelyn sekä räppäämisen. Ahearnin ohjaamasta elokuvasta tuli yksi oman aikansa tärkeimmistä hiphop-kulttuuria maailmanlaajuisesti levittäneistä teoksista. (Miettinen 2011, 22.)

Ensimmäinen Suomessa levytetty rap-kappale on monien lähteiden mukaan Jyrki Jantusen eli taiteilijanimeltään General Njassan vuonna 1983 äänittämä *I'm Young, Beautiful and Natural*. Njassa ei kuitenkaan ota kunniaa maamme ensimmäisenä räppärinä, vaan on kertonut kappaleen olevan ennemminkin elektrofunkia. Samana vuonna suomalainen rocklaulaja Kojo ja amerikkalaisuusikko Billy Carson äänittivät amerikkalaisia räppibiisejä mukailevan *Whatugonnado?*-kappaleen. Lopulta vuotta myöhemmin julkaistu kappale on oletettavasti ensimmäinen tyylipuhdas englanninkielinen suomirap-teos. (Miettinen 2011, 32–33.)

Ehtivät 1980-luvulla räppäystä kokeilla niin manserockyhtye Popeda kuin Juice Leskinenkin. Amerikkalaisen Beastie Boysin valtavasta menestyksestä inspiroituneena syntyivät kappaleet *Hei mies -räp* sekä *Heavydiggarin vuorisaarna*. (Miettinen 2011, 37.)

Suomenkielisen rap-musiikin syntyä väritti 1990-luvulla vahvasti humoristinen lähestymiskulma. Ilmiöiksi nousivat yhtyeet kuten turkulaisryhmä Pääkköset ja hyvinkääläiskolmikko Raptor. Huumoriräpin epäpyhän kolminaisuuden täydensi MC Nikke T, joka on yksi pisimpään aktiivisesti räpänneistä suomalaisista artisteista. Niin yhteiskunnallisista asioista kuin niiden vierestä humoristisesti riimitelleen Raptorin ensimmäinen albumi olikin vuoden 1990 myydyin kotimaisen yhtyeen albumi. (Miettinen 2011, 37.) Huumorimusiikilla on ollut läpi vuosikymmenten merkittävä asema suomalaisessa musiikissa, eikä huumorirap poikkea siitä mitenkään. Suomalaisiin on aina vedonnut Irwin Goodmanin ja Jaakko Tepon kaltaiset kansantaiteilijat sekä Petri Nygårdin tai Raptorin kaltaiset rääväsuurräppärit.

Suomenkielisen rap-musiikin ensimmäinen läpilyönti sai levy-yhtiöt kiinnostumaan genrestä. Räppiä kokeilivat useat suomalaisten tuntemat muusikot. Ilkka "Ile" Vainio haamukirjoitti albumillisen rap-kappaleita Spraykaalit-kaksikolle, Hausmylly leikkitteli tanssimusiikin rytmeillä ja kemijärveläinen Bat & Ryyd-kaksikko riimitteli alapäävitsejä pikkuoravaäänellä tehostettuna. Vakavasti otettava uusi aikakausi alkoi, kun Raymond Ebanksin ja Jaakko Salovaaran Bomfunk MC's löi musiikillaan läpi kansainvälisesti. Vuonna 1998 länsinaapurissa Ruotsissa tukholmalainen Petter pääsi musiikillaan radiolistoille ja myi *Min sjätte sinne*-albumiaan yli 200 000 kappaletta. Ruotsalainen menestys sai suomalaiset levy-yhtiöt tekemään levytyssopimuksia suomalaisten rap-artistien kanssa 2000-luvun taitteessa. (Miettinen 2011, 39.)

3.2.1 "Renesanssin" aikakausi

Vuosituhanen taitteen kiistatta merkittävin kollektiivi on helsinkiläinen Fintelligens. Elastisen eli Kimmo Laihon ja Iso H:n eli Carl Henrik Rosenbergin muodostama duo vei räpin radiokanaville debyyttisinglensä *Voittamaton*. Kaksikko debytoi suomalaisen rap-musiikin saralla itsevarmuutta ja röyhkeyttä puhkuen ja

asetti standardit genrelle tulevien vuosikymmenten ajaksi. Ensimmäisellä levyllään *Renesanssi* Fintelligens teki yhteistyötä jo Ruotsissa mainetta niittäneiden Petterin ja Peeween kanssa *Stockholm-Helsinki*-kappaleella. Kappale oli samalla ensimmäinen suomiräpin kansainvälinen yhteistyö, jossa räpättiin sekä suomeksi että ruotsiksi. Kaupallisesti merkittävin rap-artisti oli kuitenkin edelleen huumoriräpin sanansaattaja Petri Nygård, joka oli tuttu rap-tekijä jo 1990-luvun alkuvuosilta. (Miettinen 2011, 39, 52.)

Samoihin aikoihin suosiota keräsivät muun muassa Avain, Ruudolf, Steen1, Memmy Posse, Kapasiteettiyksikkö sekä englannin kielellä pääsääntöisesti räppäävät Paleface ja Redrama. Vuonna 2002 tutuksi tuli myös ensimmäinen suomalainen naisräppäri Mariska, kun hän julkaisi debyyttilevynsä *Toisin sanoen*. (Kainulainen 2015, 37.)

Räjähdyksmäisen suosion myötä suomiräpin kenttä ylikuumentui. Levy-yhtiöt tekivät sopimuksia kaikenlaisten rap-veritysten kanssa, ja kuka tahansa saattoi julistautua räppäriksi. Räpin kaupallinen potentiaali realisoitui toden teolla, kun Pikku G:n eli Henri Vähäkainun esikoisalbumia *Räjähdyksvaaraa* myytiin yli 120 000 kappaletta vuonna 2003. Enää rap ei ollut vain alakulttuurina, vaan siitä tuli merkittävä osa musiikin valtavirtaa. (Miettinen 2011, 54.)

Jyrkkää nousukiitoa seurasi kuitenkin genren suosion raju hiipuminen. Moni tekijöistä vetäytyi tauolle tai lopetti musiikin tekemisen kokonaan. Suomalainen rap-musiikki katosi hiljalleen kaupallisten radiokanavien listoilta, mutta kasvoi suurelta yleisöltä piilossa 2000-luvun aikana laadukkaammaksi ja monipuolisemmaksi genreksi kuin koskaan aiemmin.

3.2.2 Räpin nousu valtavirtamusikiksi

Vuosikymmenen jälkimmäisellä puoliskolla räpistä alkoi jälleen kuulua. Vuonna 2006 julkaistiin useita suomiräpin klassikkolevyjä, kuten Asan, aiemmalta artistinimeltään Avaimen *Terveisiä kaaoksesta* sekä Kemmurun *Kehumatta paras*. Suomiräpin uutta tulemistahdittivat tulevien vuosien aikana myöhemmin suureen valtakunnalliseen suosioon nousseiden artistien levyjulkaisut kuten Pyhimyksen *Salainen maailma* sekä Cheekin *Kuka sä oot*. (Kainulainen 2015, 39.)

Seuraavan vuosikymmenen alussa koko kansan tietoisuuteen vuonna 2011 nousi urheilusta ja juhlimisesta ensimmäisillä kappaleillaan räpänyyt kaksikko Jare & Villegalle. Rap-artisti Pyhimyksenäkin tunnettu monipuolinen musiikkivaikuttaja Mikko Kuoppala kuvaili duoa *Teflon Bible* -tietokirjassa (Taasila 2019, 210–211) sanoin: ”Urheilu oli esitetty elämäntyylinä, muttei yhtään vakavassa hengessä. Oli lähiöpelit, ulkojääät, nuuska ja dokaaminen ja Pleikkari. JVG:ssä oli jotain eri lailla katu-uskottavaa kuin Fintelligensissä.”

Kaksikon läpimurtohitti *Häissä* julkaistiin jääkiekkokevään päätöksen kynnyksellä ja lähti elämään omaa elämäänsä. Ensin kappale nousi Helsingin IFK:n epäviralliseksi tunnuskappaleeksi, jonka jälkeen *Häissä* soi niin helsinkiläisjoukkueen kuin lopulta Suomen jääkiekkomaajoukkueenkin mestaruusjuhlissa satatuhatpäiselle yleisölle nousten maamme listakärkeen.

Kolmannen aallon räppäreistä menestynein oli kiistatta Jare Tiihonen eli Cheek. Lahtelaisräppäri myi vuonna 2014 Helsingin olympiastadionin täyteen kahtena perättäisenä päivänä ollen ensimmäinen suomalainen artisti koskaan, joka esiintyy stadionilla omassa konsertissaan. Cheek oli myös vuonna 2012 ensimmäinen rap-artisti, joka osallistui silloin alkaneeseen Vain Elämää-ohjelmaan. Historiansa aikana Vain elämää on ollut artisteille sekä levy-yhtiölle valtavan tuottoisa konsepti. (Taasila 2019, 430.) Samalla kun vanhat tutut artistit saavat uutta nostetta, uudet nimet tulevat kansan syvien rivienkin tietoisuuteen. Näin on käynyt erityisesti ohjelmassa esiintyneille rap-artisteille (Rantakallio & Westinen, 2020).

3.2.3 Suomalaisen räpin asema nykypäivänä

Nykypäivänä räppärit ovat Suomen striimatuimpia artisteja. Edellä mainitut JVG ja Cheek olivat koko 2010-luvun striimatuimmat kotimaiset artistit musiikin suoratoistopalvelu Spotifyssa (Hätinen 2019). Heidän kaltaisensa artistit voidaan helposti mieltää olevan pop-artisteja kuin rap-artisteja, sillä heitä kuuntelevat suuremmat massat kuin vain aktiiviset räpin kuluttajat. Valtavirrassa näkyvän pop-räpin kuvasto koostuu pääosin valkoisista miehistä, mutta koko genren kirjo on tänä päivänä sitä huomattavasti kirjavampi. (Rantakallio & Westinen, 2020).

Suomiräpin näkyvien tekijöiden kirjoon lukeutuu nykyään paljon enemmän vähemmistöjen edustajia, kuten somalitaustainen Hassan Maikal sekä saamelaisvähemmistöä edustava, pohjoissaameksi räppäävä Áilu Valle (Rantakallio & Westinen, 2020). Merkittäviä virstanpylväitä suomalaisen räpin monipuolistumisen kannalta ovat olleet esimerkiksi Jesse Markinin saamat Emma-palkinnot vuonna 2020 ensimmäisenä tummaihoisena Suomessa sekä Sexmanen, Hassan Maikalin ja Yeboyahin saamat Emma-ehdokkuudet vuonna 2022 (Westinen, 2023, 37).

Myös naisräppäreiden määrä on kasvanut 2020-luvun alkupuolella. Vaikka naiset ovat olleet aina osa hiphop-kulttuuria, genressä vallitseva maskuliinisuus on pitänyt heidät marginaalissa (Rantakallio & Westinen, 2020). Mainittaviin läpimurtoihin ovat pystyneet naisartisteista muun muassa Etta, Yeboyah sekä F.

Helsingin Sanomien 29.11.2023 julkaisemassa uutisessa *Spotifyn kuunnelluimpien listaa hallitsee suomenkielinen räp, jota radiot eivät soita* listataan suoratoistopalvelu Spotifyn vuoden 2023 kuunnelluimmat kappaleet sekä artistit Suomessa. Listauksessa kymmenen kuunnelluimman artistin joukkoon lukeutuu yhteensä kuusi rap-artistia: Ibe, Gettomasa, Costi, Jare Brandin ja Ville Gallen muodostama rapduo JVG, Sexmane ja Käärijä. (Mattila 29.11.2023.)

Räppäreiden suosio jatkui myös vuonna 2024, kun Suomen kuunnelluin artisti Spotifyn tilastojen mukaan oli rap-artisti Turisti. Kymmenen kuunnelluimman artistin listalle mahtuivat räppäreistä Turistin lisäksi Gettomasa, Sexmane, Ibe, Costi ja Lauri Haav. Kuunnelluimpien kappaleiden listalla oli myös rap-artistien kuten Ege Zulun, Ahtin, Tupen sekä Lauri Haavin ja Costin kappaleita. (Koivuranta 4.12.2024.)

Spotifyn Suomen soittolistoista vastaava senior editor Samuli Väänänen selittää rap-artistien suosiota muun muassa rap-artistien aktiivisella keikkailutahdilla sekä musiikkigenren sisällä vallitsevalla fiittauskulttuurilla. (Mattila 29.11.2023.) Fiittaajalla tarkoitetaan kappaleen vierailevaa solistia. Näin ollen vieraileva artisti saa itselleen näkyvyyttä muiden artistien julkaisuilla julkaisematta uutta omaa tuotantoa.

Uutisen kirjoittajan, Helsingin Sanomien kulttuuritoimittaja Ilkka Mattilan, mukaan huomionarvoista on se, että Spotifyn kuunnelluimmista artisteista yksikään rap-artisti ei kappaleillaan yllä suomalaisten radiokanavien soitetuimpien artistien joukkoon. (Mattila 29.11.2023.)

Suomirap on tänä päivänä yli 40 vuotta vanha musiikkigenre. Räpin kuuntelijakunta koostuu eri sukupolvien edustajista, aivan kuten artistikattauskin. Genrenä räpissä on edelleen vahvasti kyse rehellisyydestä, henkilökohtaisuudesta ja aitoudesta. Uudenlaiset digitaaliset vuorovaikutuskeinot ovat olleet avainasemassa erityisesti niiden räppäreiden keskuudessa, jotka haluavat saavuttaa kaupallista menestystä. (Rantakallio & Westinen 2020.)

3.3 Aiemmat tutkimukset

Journalistisesta näkökulmasta tehtyä tutkimusta liittyen suomalaiseen rap-musiikkiin ja sen näkyvyyteen perinteisessä mediassa ei ole aiemmin tehty. Yksittäisiä räppäreitä käsitteleviä opinnäytetöitä on kuitenkin tehty. Niissä on pyritty selvittämään, kuinka eri mediat kirjoittavat tietystä artistista.

Olli Mannonen tutki opinnäytetyössään, mistä puhutaan, kun puhutaan rap-artisti Jare Henrik Tiihosesta eli Cheekistä. Hänen aineistonsa oli koostettu lukuisten eri lehtien jutuista, mutta rajattu käsittelemään vain Cheekiä. Mannosen tutkimus osoitti, että yleisin aihe Cheekiä käsittelevissä jutuissa oli artistin julkaisema musiikki (Mannonen 2015). Oma tutkimukseni ei käsittele sitä, mistä kirjoitetaan vaan sitä, miten kirjoitetaan, joten Mannosen tekemä sisällönanalyysi ei ole varsinaisesti vertailukelpoinen oman analyysini kanssa.

Justus Raivo vertasi opinnäytetyössään Musiikista kirjoittaminen on yhteiskunnan tarkastelua, miten räppäri Henri Pulkkisesta eli Paperi T:stä ja metallikitaristi Alexi Laihosta kirjoitetut jutut eroavat toisistaan. Raivo pyrki selvittämään, mitä samankaltaisuuksia ja eroavaisuuksia artisteista kirjoitetuissa teksteissä on ja miten musiikkitoimittaja pyrkii todistamaan pätevyytensä aiheesta kirjoittaessa (Raivo 2018).

4 TUTKIMUSMENETELMÄT JA AINEISTO

Seuraavissa alaluvuissa kerron opinnäytetyössäni käyttämäni tutkimusmenetelmistä, määrällisestä sisällönanalyysistä ja kolmen journalistisen moodin mallista, sekä tutkimukseni aineistosta.

4.1 Määrällinen sisällönanalyysi

Määrällistä eli kvantitatiivista tutkimusmenetelmää käytettäessä tutkimuksessa kerättyä tietoa tarkastellaan numeerisesti. Määrällisessä analyysissä tutkittavia asioita käsitellään numeroiden avulla. Tutkimusmenetelmänä se vastaa kysymyksiin kuten kuinka paljon, kuinka moni ja kuinka usein. (Vilkkä 2007.)

Kvantitatiivisessa analyysissä keskitytään lukuihin ja niiden välisiin tilastollisiin yhteyksiin. Tämä edellyttää, että aineisto järjestetään taulukoksi, jossa jokaiselle yksikölle annetaan arvot eli muuttujat. Muuttuja voi olla joko numero tai kirjain. Kvantitatiivisen analyysin perusperiaatteet muistuttavat luonnontieteellistä koejärjestelyä, jossa testataan hypoteesia riippumattoman muuttujan vaikutuksesta riippuvaan muuttujaan. (Alasuutari 2011, luku 2.)

Opinnäytetyössäni olen valinnut kategorioikseni asioita, jotka ovat tasapuolisesti mitattavissa ja joiden koen olevan merkittäviä tutkimukseen liittyvien hypoteesien kannalta. Tällaisia asioita ovat muun muassa juttujen määrä, eri juttutyypin määrä, artistien sukupuolijakauma, kotikaupunkien jakauma ja juttujen mitat.

4.2 Kolmen journalistisen moodin malli

Ruotsalaisen journalismintutkija Mats Ekströmin esittämää kolmen journalistisen moodin mallia on käytetty erityisesti televisiojournalismin laadun tutkimiseen. Minna Aslaman artikkelissa *Tietoisku, tarina vai nähtävyys?* testattiin Ekströmin mallia käyttämällä aineistona suomalaisia journalistisia tv-ohjelmia. Kriitikissä televisioon tuotettua sisältöä kohtaan on väitetty, että kaupallisuus ja kilpailun koveneminen tuovat televisioon määrällisesti enemmän viihteellisiä ohjelmia, joilla

pyritään houkuttelemaan mahdollisimman suuria yleisömääriä. (Aslama 2005, 55.)

Ekström esittää, että kaksijakoinen erittely viihteen ja journalismin välillä ei pidä paikkaansa, mutta sen sijaan hänen näkemyksensä mukaan televisiojournalismissa vaikuttavat kolme eri journalistista perusnäkökulmaa eli moodia: attraktio, tarinankerronta ja informaatio. (Aslama 2005, 56.)

Moodilla Ekström tarkoittaa tarkemmin esimerkiksi tv-ohjelmassa tai jutussa käytettävää journalistista lähestymistapaa ja sen ilmenemistä eri tasoilla. Mitä jutulla tavoitellaan, mihin yleisön tarpeisiin tietynlainen moodi vastaa ja millaiseen rooliin se asettaa itse toimittajan, muut osallistuvat henkilöt sekä sisällön kuluttajan eli yleisön tai katsojat. (Aslama 2005, 59.)

Seuraavissa alaluvuissa valotan tarkemmin eri moodien ominaisuuksia. Ekström on alleviivannut, että moodit ovat ideaaliryhmittelyjä ja yksittäisessä jutussa voi olla elementtejä niistä kaikista. Moodianalyysin olennainen idea on tulkita eri toimijoiden rooleja tietyssä jutussa tai ohjelmassa. (Aslama 2005, 60.) Kuvassa 1 näkyvät eri moodien tunnuspiirteet tiivistetysti.

	Attraktio	Tarinanker- ronta	Informaatio
Viestinnän tavoite	houkutella katsojia spekteakkeleilla, shokeeraavilla tai erikoislaatusilla teemoilla ja toimijoilla	saada katsojat mukaan kertomalla kiinnostava, jännittävä ja dramaattinen tarina	vedota katsojiin tarjoamalla tietoa, joka on relevanttia, uskottavaa ja kiinnostavaa
Yleisön tarve	katsomisen, jopa tirkistelyn nautinto	kuuntelemisen nautinto ja samaistuminen, empatia, jännitys	tiedonjano, ajan tasalla pysyminen
Journalistin rooli	järjestäjä, näytteille- asettaja	tarinankertoja	tiedonvälittäjä eli perinteinen journalistinen rooli, joka voi pitää sisällään opetuselementin tai vahtikoiraroolin

Yleisön rooli	katsoja, yleisö	kuuntelija	Tiedonhakija
Haastateltavien rooli	esiintyjä	henkilöhahmo	Tietolähde

Kuva 1. Ekströmin (2000) journalismin kolme moodia ja niiden tunnuspiirteet. (Aslama 2005, 59.)

4.2.1 Attraktiojournalismi

Mats Ekströmin mallissa attraktiojournalismin eli suomalaisittain nähtävyyjournalismin päätavoitteena on nostaa jotain näyttille. Lähestymistavalla pyritään hämmästyttämään, kiehtomaan tai hätkähdyttämään sen sijaan, että haluttaisiin tiedottaa tai herättää empatiaa. Siitä syystä jutuissa voidaan painottaa sen erilaisuutta, ainutlaatuisuutta tai esimerkiksi yksinoikeudella saatua informaatiota. Nähtävyyjournalismin yleisöltä ei vaadita harkintaa tai osallistumista, sillä olen- naisin tekijä on sen aiheuttamat spontaanit reaktiot.

Attraktiojournalismille tyypillisiä tapauksia ovat muun muassa skandaalit ja niiden paljastaminen, muut konfliktitilanteet sekä räväkät visuaaliset keinot, kuten sho- keeraava kuvamateriaali. Uutisteksteissä attraktiivisuutta voidaan myös korostaa toimittajan tekemillä sanavalinnoilla. (Aslama 2005, 60–61.)

4.2.2 Tarinankerronta

Ekströmin mukaan journalismi on aina tietyllä tapaa tarinankerrontaa. Tarinoin- nista tulee jutun selkeä päämoodi, kun jutussa on havaittavissa selkeä juoni. Olennaista on osaltaan myös tapahtumien esitysjärjestys, haastateltavien rooli- tus sekä spesifi opetus ja loppuratkaisu. Tarinankerrontaa käytetään lähestymis- tapana etenkin tutkivassa journalismissa, mutta se on yhä yleisempää myös päi- välehtien tekemisissä jutuissa. (Aslama 2005, 61–62.)

Tarinankerronnallisen journalismin kautta pyritään käsittelemään usein arkoja ai- heita, kuten päihteiden käyttöä, vakavia sairauksia ja järkyttäviä tragedioita. Näistä teemoista kirjoitetaan myös informatiivisen journalismin (ks. seuraava luku) keinoin, mutta niitä pyritään syventämään antamalla asialle ääni ja kasvot.

4.2.3 Informaatio

Informatiivisella lähestymistavalla tarkoitetaan journalismia sellaisessa muodossa, miten se yleensä mielletään. Journalismin tarkoitus on välittää relevanttia faktapohjaista tietoa yleisölle. Tietoa pyritään välittämään massoille, minkä lisäksi pyritään tarkkailemaan yhteiskunnallista vallankäyttöä ja esittämään mahdollisia epäkohtia. (Kuutti 2012, 68–69.)

Journalismin tuottaman yhteiskunnallisen keskustelun myötä asioille voidaan pyrkiä myös luomaan ratkaisuja. Jotta journalismi olisi eettistä, sen tulisi olla puolueetonta ja tasapuolista kaikkia osapuolia kohtaan. Vaikka tiedonvälitys on periaatteessa täysin vapaata, journalismin eettiset ohjeet mukailevat pääsääntöisesti maan kansallista lakia, mikä asettaa journalismille tiettyjä rajoitteita. Journalistista työskentelyä ohjaa vahvasti myös yleinen käsitys siitä, mikä on oikein ja mikä väärin. (Kuutti 2012, 68–69.)

4.3 Aineisto

Määrällisen sisällönanalyysin aineistoni käsittää 22 Helsingin Sanomien kulttuurisivuilla vuonna 2023 julkaistua juttua eli kaikki, jotka suomalaisista rap-artisteista on kyseisen vuoden aikana kirjoitettu ja julkaistu lehden printtiversiossa. Olen koonnut aineiston hakemalla HS:n arkistosta kaikki vuoden 2023 aikana kulttuuriosastolla julkaistut jutut, joissa mainitaan sanat ”rap, räppi, rap-musiikki ja/tai rap-artisti”. Tämän prosessin avulla olen voinut etsiä jutut vuonna 2023 julkaistuista näköislehdistä. Käytän aineistona juttujen printtiversioita, jotta niiden vertailu keskenään on tasavertaista. Kaikki jutut on julkaistu myös Helsingin Sanomien verkkosivuilla.

Laadullisen tutkimuksen eli kolmen journalistisen moodin mallin analyysin aineistorajaukseksi valikoitui henkilöjutut siksi, että ne ovat yleisin juttutyyppi sanomalehden kulttuurisivuilla. Toisena syynä on sen soveltuvuus kolmen journalistisen moodin mallilla analysoitavaksi. Vuonna 2023 Helsingin Sanomat on julkaissut verkossa neljä henkilökuvajuttua, joita ei ole versioitu painettuun lehteen. Niistä

kolme on jo kuopatun HS Nyt -toimituksen tuottamia juttuja ja yksi kulttuuriosaston toimittama, jota ei ole julkaistu missään vuoden 2023 printtilehdistä.

Olen jättänyt edellä mainitut jutut pois aineistosta, sillä ne eivät ole joko kulttuuriosaston toimittamia tai vertailukelpoisia käyttämieni määrällisen sisällönanalyysin kriteerien valossa. Aineiston ulkopuolelle jäi myös yksi HS Visio -liitteessä julkaistu henkilöjuttu Ville Gallesta. Kyseessä on henkilökuva räppäristä, mutta se on julkaistu eri osastolla. Samasta syystä en sisällyttänyt aineistooni Sunnuntailiitteessä julkaistua henkilöjuttua Aleks Lehikoisesta eli Gettomasasta tai Tänään-palstalla julkaistua juttua Fanni Sjöholmista eli F:stä.

5 MÄÄRÄLLINEN SISÄLLÖNANALYYSI

Seuraavissa alaluvuissa tutkin aineistooni kuuluvia henkilöjuttuja määrällisen sisällönanalyysin menetelmin.

5.1 Juttujen määrä ja juttutyypit

TAULUKKO 1. HS:n kulttuurisivuilla vuonna 2023 julkaistujen rap-artisteista kertovien juttujen määrät jaoteltuna eri juttutyypeittäin.

Juttutyyppi	Juttujen määrä
Uutinen	6
Henkilöjuttu	7
Arvio	7
Reportaasi	1
Kolumni	1
Yhteensä (kpl)	22

Vuonna 2023 Helsingin Sanomat julkaisi kulttuurisivuillaan yhteensä 22 juttua suomalaisista rap-artisteista. Yhtenä taiteenlajina ja sen alagenrenä juttuja on kohtuullinen määrä huomioiden, että räppäreistä on julkaistu juttuja myös lehden eri osastoilla. Ne olen huomionut aineistoa käsittelevässä luvussa 4.3. Varsinaista paljon vai vähän -vertailua varten pitäisi kartoittaa, kuinka paljon muista genreistä on vuoden aikana kirjoitettu.

Kuten taulukossa 1 näkyy, juttutyypeistä yleisimpiä olivat henkilöjutut sekä arviot. Alaluvussa 2.2.1 mainitsin, että havaintojeni mukaan ne ovat sanomalehtien kulttuurisivuilla yleisempiä ja suuremman juttupaikan saavia juttutyyppisiä kuin tavalliset uutiset. Analyysini pohjalta tämä pitää paikkaansa myös Helsingin Sanomien kulttuurisivujen osalta.

5.2 Kenestä kirjoitetaan?

Tässä luvussa käsittelen sitä, kenestä Helsingin Sanomat kirjoitti kulttuurisivuillaan vuonna 2023. Määrällisen analyysin kohteeksi olen ottanut yleisesti eri artistien määrän, sukupuolijakauman sekä artistien kotikaupungit. Joissain jutuissa on haastateltu tai käsitelty useita eri räppäreitä, minkä vuoksi kokonaismäärät eivät vastaa aiemmassa luvussa esitettyä juttujen määrää.

TAULUKKO 2. Suomalaiset rap-artistit, joista HS:n kulttuurisivuilla kirjoitettiin vuonna 2023. Jaoteltuna juttujen määrä, artistin oletettu sukupuoli, kotikaupunki ja synnyinkaupunki. Tähdellä merkityt ovat yhtyeitä.

Artisti	Määrä	Sukupuoli	Kotikaupunki	Synnyinkaupunki
Käärijä	5	Mies	Vantaa	Vantaa
Paperi T	4	Mies	Helsinki	Porvoo
Gettomasa	2	Mies	Jyväskylä	Montreal, Kanada
Sexmane	2	Mies	Helsinki	Siilinjärvi
Ibe	2	Mies	Helsinki	Helsinki
Cledos	2	Mies	Helsinki	Helsinki
Melo	1	Mies	Helsinki	Nummela
Cheek	1	Mies	Helsinki	Vantaa
Turisti	1	Mies	Helsinki	Espoo
Don Johnson Big Band*	1	Mies	Helsinki	-
JVG*	1	Mies	Helsinki	Helsinki
Pikku G	1	Mies	Helsinki	Nurmijärvi
Bämä*	1	Nainen	Helsinki	Tampere/Kangasniemi
Draama-Helmi	1	Nainen	Helsinki	Helsinki
Paleface	1	Mies	Helsinki	Järvenpää
Madboiali	1	Mies	Helsinki	Helsinki
Lauri Haav	1	Mies	Helsinki	Jyväskylä
William	1	Mies	Helsinki	Rauma
Yhteensä	29			

Yllä olevasta taulukosta käy ilmi, että vuoden 2023 aikana suomalaisista räppäreistä eniten kirjoitettiin vantaalaisartisti Käärijästä, oikealta nimeltään Jere Pöyhösestä. Hänestä kirjoitettiin yhteensä viisi juttua. Juttujen määrä selittyy yksinkertaisesti Pöyhösen menestyksellä Uuden musiikin kilpailussa ja Euroviisuissa, minkä vuoksi hän oli toistuvasti otsikoissa myös kulttuurisivujen ulkopuolella. Toiseksi eniten kirjoitettiin Paperi T:stä, oikealta nimeltään Henri Pulkkisesta. Muista taulukon artisteista kirjoitettiin vuoden 2023 aikana yksi tai kaksi juttua. Yhteensä kulttuurisivuilla kirjoitettiin 20 eri suomalaisesta rap-artistista tai yhtyeestä.

Kahdestakymmenestä artistista tai yhtyeestä 18 on miehiä tai miehistä koostuvia yhtyeitä. Naisvähemmistöön lukeutuu Draama-Helmi sekä Bämä-kollektiivi, josta haastateltavina oli kaksi naista, Nelli Milan ja Helena Routa.

Naisten osuus kaikista suomalaisista räppäreistä on todennäköisesti jopa pienempi kuin analyysin otannassa. Juurisyytä sukupuolijakaumalle on mahdollista etsiä monesta eri näkökulmasta, joista kaikki ovat varmasti todenmukaisia skenaarioita. Yksinkertaisuudessaan rap-harrastajien massa koostuu suurilta osin miehistä. Suomalaisen rapin historiaan viitaten naisten tekemää räppiä on tehty aina vähemmän, ja sen kaupallinen menestys on ollut toistaiseksi maltillisempaa miespuolisiin huippunimiin verrattuna.

Naispuoliset rap-artistit saavat edelleen 2020-luvulla vähemmän medianäkyvyyttä kuin miespuoliset kollegansa. Rappikulttuurissa isoja teemoja ovat aitous ja validatio genren sisällä. Aiheeseen kohdistuvassa kritiikissä tulee usein esiin se, että naisartisti joutuu tekemään enemmän töitä, jotta tulisi tunnustetuksi levy-yhtiöiden, kollegoidensa ja median toimesta. Vastakkainen kritiikki kohdistuu siihen, että vähemmistöasemansa takia nainen voisi ansaita mahdollisuuksia helpommin kuin miehet. Tästä leimataan usein herkemmin artistien takana olevia levy-yhtiöitä, kuin niinkään musiikista kirjoittavia medioita.

Juttujen artistit asuvat lähtökohtaisesti Helsingissä. Aineiston räppäreistä vain Gettomasa, oikealta nimeltään Aleksis Lehikoinen, asuu pääkaupunkiseudun ulkopuolella Jyväskylässä. Toinen Helsingin ulkopuolella asuva artisti on Jere "Käärijä" Pöyhönen, joka asuu yhä Vantaalla. Osa artisteista on syntynyt ja

asunut lapsuudessaan Helsingin tai pääkaupunkiseudun ulkopuolella, mutta musiikki- ja viihdealan keskittyminen pääkaupunkiseudulle ajaa artistit usein muuttamaan Helsinkiin viimeistään levytyssopimuksen myötä.

Kotikaupungin edustaminen on yksi vahvasti räppiin kuuluvista tyylikeinoista. Aineiston artisteista esimerkiksi Gettomasa ja Lauri Haav tuovat vahvasti esiin Jyväskylää ja jyvaskyläläisyyttään, Sexmane korostaa siilinjärveläistä taustaansa, ja JVG-duo on tehnyt kotiseuturakkausteemaisia *Mist sä tuut* -possebiisejä lukuisien eri räppärien kanssa. Kotikulmien mainitsemisesta on tullut röpissä jo 1980–1990-luvun Yhdysvalloissa, kun olennaista oli erityisesti mainita, tuleeko maan itä- vai länsirannikolta.

Artistit ovat monista taustatekijöistä huolimatta niin helsinkiläisiin keskittynyt, että sen voi nähdä olevan myös Helsingin Sanomien journalistinen valinta. Esimerkiksi tamperelaisartisteista kirjoittaneet pääsääntöisesti Sanoma-konsernin Tampereen alueella ilmestyvä Aamulehti.

5.3 Julkaisuajankohta

TAULUKKO 3. HS:n kulttuurisivuilla vuonna 2023 julkaistujen rap-artisteista kerättyjen juttujen julkaisupäivät viikonpäivittäin ja juttutyypeittäin jaoteltuna.

Julkaisu-päivä	Uutinen	Henkilö-juttu	Arvos-telu	Repor-taasi	Kolumni	Yhteensä
Maanantai	1	1	2	0	0	4
Tiistai	1	0	0	0	0	1
Keski-viikko	1	0	2	0	0	3
Torstai	0	0	0	0	0	0
Perjantai	2	2	1	0	0	5
Lauantai	0	4	2	0	0	6
Sunnuntai	1	0	0	1	1	3
Yhteensä	6	7	7	1	1	22

Yllä oleva taulukko kertoo, että vuonna 2023 suomalaisista rap-artisteista Helsingin Sanomien kulttuurisivuille kirjoitettujen juttujen julkaisupäivät painottuvat viikonloppuihin. Perjantaisin juttuja on julkaistu 5 ja lauantaisin 6. Yhteensä perjantai-sunnuntai-akselilla juttuja on julkaistu 22:sta 14.

Helsingin Sanomien kulttuurisivujen rakenne ei ole viikonpäiviin sidonnainen. Kulttuurisivuilla käsitellään musiikin lisäksi useita eri taiteen muotoja. Havaintojeni mukaisesti rap-artisteista kertovien henkilöjuttujen julkaisu keskittyy viikonloppuihin. Rap-musiikista kirjoitettuja uutisia ja arvioita on julkaistu eri päivinä, eikä kulttuurisivuja ole rajattu koskemaan esimerkiksi tiettyä päivänä tiettyä taiteen lajia, kuten musiikkia.

5.4 Juttujen mitat

TAULUKKO 4. HS:n kulttuurisivuilla vuonna 2023 julkaistujen rap-artisteista kertovien juttujen mitat.

Mitat ¹	Määrä
3,3 sivua	1
3 sivua	3
2,4 sivua	1
2,3 sivua	1
1,2 sivua	1
1 sivu	2
0,5 sivua	1
0,3 sivua	4
0,2 sivua	5
0,1 sivua	3
Yhteensä	22

¹ Jutun mitta on laskettu niin, että yksi sivu vastaa viittä palstaa. Näin ollen esimerkiksi yhden sivun ja kahdeksan palstan mittaisen jutun sivumäärä on 2.3 sivua.

Yllä oleva taulukko kertoo, että pisin juttu on kolmen sivun ja kolmen palstan mittainen. Kyseessä on räppäri lbestä kirjoitettu henkilöjuttu. Lyhimmät, yhden palstan mittaiset jutut ovat pieniä uutisia ajankohtaisista aiheista.

Aineiston tarkastelu osoittaa myös sen, että Helsingin Sanomien printtilehden rakenne vaihtelee lehtikohtaisesti. Erityisesti niin sanottujen lähtöjuttujen koko voi vaihdella alle aukeaman kokoisesta jutusta aina yli aukeaman kokoiseen juttuun. Perusrakenteeltaan kulttuurisivun lähtöjuttu on kuitenkin yhteensä kolmen sivun kokoinen sisältäen osaston sisäkannen sekä jutun yhden aukeaman eli kymmenen palstan kokoisena.

Pieniä 1–3 palstan kokoisia uutisia mahtuu yhtä lehteä kohden luonnollisesti enemmän kuin pidempiä juttuja, mutta niitä lehdessä on vuoden 2023 aikana ollut merkittävän vähän. Räppäreihin liittyviä lyhyitä uutisia voi kuitenkin olla uutisaiheen mukaan sijoitettuna myös lehden muille osastoille. Omien havaintojeni mukaan vuonna 2023 tällaisia aiheita olivat muun muassa rap-artisteihin kohdistuneet rikosepäilyt ja niistä tulleet tuomiot. Sellaisia uutisia ei ole luokiteltu Helsingin Sanomien verkkosivuillakaan lähtökohtaisesti kulttuuriaiheisiksi, vaan niiden pääkategoria on ollut esimerkiksi rikokset.

6 KOLMEN JOURNALISTISEN MOODIN ANALYYSI

Seuraavissa alaluvuissa analysoin aineistooni kuuluvia henkilöjuttuja Mats Ekströmin esittämää kolmen journalistisen moodin mallia hyödyntäen.

6.1 Usko, Toivo, Sene

Helsingin Sanomien printtilehdessä 25. helmikuuta 2023 julkaistussa Arttu Seppäsen kirjoittamassa henkilöjutussa kerrotaan siilinjärveläisräppäri Max Senestä eli artistinimeltään Sexmanesta. Juttu alkaa tarinankerronnallisesti kuvailevalla kertomuksella vuoden 2023 Emma-gaalasta. Seppälä kuvailee lukijalle hetkeä, jolloin radiojuontaja Tuukka Ritokoski julistaa Sexmanen vuoden kotimaiseksi artistiksi. Teksti on havainnoivaa, kuvailevaa ja hyvin yksityiskohtaista. Tarkalla tapahtumankuvauksella rakennetaan tekstille dramaattinen alkusysäys.

Seuraavissa kappaleissa avataan, mitä Sene ajattelee saamastaan palkinnosta pölyn laskeuduttua. Samassa yhteydessä taustoitetaan artistin asemaa kotimaisella musiikkikentällä. Sexmane on artisti, joka ei soi radiokanavilla tai esiinny prime time -televisiossa, mutta on valtavan suosittu nuorten keskuudessa. Nykytilanteen selittämisen jälkeen palataan ajassa taaksepäin aina 23 vuoden päähän, jolloin siilinjärveläiseen lestadiolaisperheeseen syntyi Max-poika.

Tarinaa jatketaan jännittävän ja hektisen alkusysäyksen jälkeen perinteisellä kuvaelmalla siitä, millainen lapsuus Senellä oli hänen asuessaan Siilinjärvellä. Tarinassa tulee pian esiin tiettyjä ristiriitoja, kuten miten ihmeessä savolaisen lestadiolaisperheen lapsesta on kasvanut Helsingissä vaikuttava räppäri. Teksti polveilee aina nuoruuden lasketteluintohimoista päiväkodissa tehtyyn työharjoitteluun, mutta matkaa rap-musiikin pariin kuljetetaan mukana soljuvasti. Syy, miksi Sene päätyi räpin pariin, alkaa selkiytyä.

Välissä tekstiä rytmitetään kertomalla informatiivisesti Senen urasta, menestyksestä ja musiikkibisneksestä. Tekstiä syvennetään lainaamalla kielitieteilijä Janne Saarikiven sanoja ja taustoittamalla, mistä konserteissa ja fanittamisessa

on oikeastaan kyse. Suurpiirteisten vertauskuvien kautta tehdyn johdattelun kautta siirrytään tekstin toiseen isoon teemaan: uskontoon. On luontevaa, että Senen tarinaa kerrottaessa käydään lävitse hänen uskoaan, sillä hänen kaltaisiaan lestadiolaistaustaisia artisteja ei räppipiireissä juurikaan ole. Viimeistään tässä kohtaa otsikon intertekstuaalinen viittaus lauseeseen ”Usko, toivo ja rakkaus” realisoituu.

Seuraavaksi teksti siirtyy käsittelemään nykyhetkeä Senen uuden levyn sekä siinä toistuvasti esiintyvän alkoholiteeman kautta. Juttu lainaa muiden musiikkialan tekijöiden lausumia siitä, millaista alkoholin käyttö alalla on. Aihe on jutussa ajankohtainen paitsi levyn teeman kannalta niin myös siksi, koska Sene kertoo lopettaneensa juomisen ainakin toistaiseksi. Tyypillisen henkilöjutun tarinankaa- ren mukaisesti teksti siirtyy loppuvaiheessa maalailemaan Senen tulevaisuuden suunnitelmia: levyntekoa Jamaikalla ja sitä, kuinka hän haluaa tehdä musiikkia ja rahaa mahdollisimman paljon.

Ekströmin esittämistä kolmen journalistisen mallin moodeista juttu sopii kaikilta osin tarinankerronnalliseen moodiin. Tekstiä lukiessa on helppo asettautua vastaanottavaan kuuntelijan, tai tässä tapauksessa lukijan rooliin. Kirjoittaja Arttu Seppälä on asettanut itsensä selkeästi tarinankertojan rooliin. Hän osaltaan raottaa niin sanottua neljättä seinää kuvailemalla tilannetta, kun Sene saapuu hänen haastateltavakseen. Erityisesti levy-yhtiön edustajan kohtelias poistaminen haastattelutilasta kertoo, että Seppälä on halunnut keskustella Senen kanssa kahden kesken ja tuoda esiin aidon tarinan artistin takaa. Tekstissä Senestä on pyritty tuomaan esiin hänen aito persoonansa.

6.2 Jere Vantaalta

Helsingin Sanomien printtilehdessä 4. maaliskuuta 2023 julkaistussa Juuso Määttäsen kirjoittamassa henkilöjutussa kerrotaan vantaalaisesta Jere Pöyhö- sestä eli artistinimeltään Käärijästä. Tekstin alussa palataan ajassa taaksepäin helmikuuhun 2022, jolloin Pöyhönen matkusti Jyväskylään tekemään musiikkia. Arkiselta kuulostava bussimatka Keski-Suomeen saa hyvin pian merkityksen,

kun juttu kertoo, että kyseisellä reissulla sai alkunsa maailmanlaajuiseen suosioon noussut euroviisu *Cha Cha Cha*.

Haastattelu on tehty pari päivää Pöyhösen UMK-voiton jälkeen. Jälleen koko kansan tietoon nousseesta Käärijästä maalataan kuvaa hieman väsyneenä ja tavalisena Jerenä, joka hörppii mangosmoothieta helsinkiläisessä kahvilassa. Jutun narratiivi alkaa selkiytyä lukijalle. Määttänen haluaa kertoa tarinan Käärijä-hahmon takana olevasta Pöyhösestä.

Ennen UMK-menestystään Käärijä oli muusikkona enemmän duunari kuin tähti. Keikkamyyjien silmissä uskottavuus rakentui keikkojen kautta, mutta musiikilla itsensä elättäminen oli vuosien ajan vain haave. Hyvä noste ei pelastanut Pöyhöstä koronapandemian kurimukselta, vaan keikkojen peruuntuessa hän päätyi veljensä yritykseen töihin. Vasta euroviisupaikan varmistuttua hän uskalsi lopettaa päivätyönsä. Kuten Määttänen tekstissään korostaa, Käärijän tarina on harvinaisuudessaan äärimmäisen kiinnostava. Myös itse Pöyhösen osaa käsitellä aliarvostettua asemaansa itseironian kautta: ”Mulle on sanottu, että Käärijä on paskin artistinimi Suomessa. Musta se on vain hyvä asia.”

Juttu kertoo Pöyhösen mietteitä UMK:sta samalla taustoittaen sitä, miten kilpailu on vuosien varrella muuttunut. Kilpailuun osallistuneista artisteista suureen suosioon alkoi nousta artisteja vasta juuri Käärijää edeltäneinä vuosina. Jutun alussa mainittua Jyväskylän reissua ja *Cha Cha Cha* -biisin kirjoitusprosessia avataan tekstin myöhemmässä vaiheessa syvemmin. Juttu etenee pääpiirteittäin melko kronologisesti Käärijän tuntemattomuudesta nykypäivän räjähdysmäiseen suosioon. Tarinankerronnalle tyypillisesti jutun viimeisissä kappaleissa spekuloidaan Pöyhösen tulevaisuuden näkymillä.

Pöyhösen sairaus, josta hän itsekin on julkisesti puhunut, mainitaan hyvin lyhyesti. On tietoinen valinta, ettei juttua ole rakennettu esimerkiksi juuri sairauden kautta. Jutun julkaisuhetkellä Euroviisuja ei ollut vielä käyty, joten tulevaisuudesta puhuminen on melko varovaista. Jutun loppukaneetti sopii jutun teemaan, kun Pöyhönen toteaa hyväksyvänsä sen, jos jonain päivänä Käärijä-hahmo ei enää kiinnostakaan ketään.

Juttu asettuu vahvasti tarinankerronnalliseen moodiin. Tekstiin on rakennettu dramatiikkaa ja kiinnostavuutta tuomalla esiin Pöyhösen tavallisuus esiintyjän takana. Vahvimmin juttu vastaa yleisön tarpeeseen samaistua hahmoon ja sen tarinaan. Jutun kirjoittaja Juuso Määttänen asettaa itsensä tarinankertojan rooliin. Tietyssä määrin juttu vastaa myös attraktiojournalismille määriteltyihin tarpeisiin tarjoamalla mahdollisuuden tirkistää Käärijä-hahmon takana olevan persoonan yksityiselämää. Määttänen ei kuitenkaan pyri jutullaan käsittelemään arkoja teemoja tai tekemään Pöyhösestä kokoaan suurempaa, vaan juuri päinvastoin.

6.3 Rasismin varjo

Helsingin Sanomien printtilehdessä 25. maaliskuuta 2023 julkaistussa Juuso Määttäsen kirjoittamassa henkilöjutussa haastatellaan Karri Miettistä eli helsinkiläistä rap-artisti Palefacea. Tekstin julkaisuaika ajoittuu Miettisen uuden albumin *Autofiktion*, julkaisuviikolle. Jutun alussa palataan ajassa taaksepäin 1990-luvun puoliväliin, jolloin Miettinen alkoi kirjoittaa ensimmäisiä englanninkielisiä riimejään. Suomalainen rap-musiikki oli vielä kaukana valtavirrasta, ja Miettisen kaverineen tekemää musiikkia ei juurikaan ymmärretty.

Miettisestä eli Palefacesta kuitenkin tuli yksi Suomen tunnetuimmista räppäreistä. Häntä kutsutaan usein yhdeksi suomalaisen hiphopin kulmakivistä. Juttu alleviivaa Palefacen merkitystä suomalaisessa rap-kulttuurissa sekä muussakin yhteiskunnallisessa keskustelussa. Miettinen kertoo, ettei ole julkaissut moneen vuoteen soololevyjä, sillä hän tunnistaa olevan tyyliltään nykyään muuta kuin trendien aallonharjalla.

Teksti etenee jonkinlaisena Miettisen itsereflektiona siitä, miten hän ja rap-musiikki ovat muuttuneet vuosien varrella. Moni asia nykyisessä suomiräpissä tuntuu ärsyttävän häntä enemmän tai vähemmän. Tällaista vanhan äijän valitusta, hän toteaa itsekin. Paatos vaihtuu toiveikkuuteen, sillä vanhan koulukunnan räppäreille, kuten hänelle, saattaa yhä olla kysyntää myös levy-yhtiöissä.

Juttu etenee Miettisen uuden levyn perkaamiseen. Kiinnostavana elementtinä jutussa on nostettu esiin nuoren tuottajan Santeri Kauppisen eli MD\$:n ja Palefacen yhteistyö albumin tuotannossa. Keskustelu itse albumista jää kuitenkin

jutussa varsin vähäiseksi, kun keskustelu siirtyy nopeasti *Valkoinen katse* -kappaleen myötä rasismiin. Miettinen kommentoi kärkkäästi sitä, miten suomalaiset räppärit eivät ota kantaa rasismiin, ja kuinka hän on ollut ihmisoikeuksien puolustajana genressään varsin yksin.

Juttu vedetään kasaan kertomalla, kuinka Miettisen suosituimmat kappaleet on julkaistu ennen suoratoistopalvelu Spotifyn kulta-aikoja. Paleface kertoo luottavansa live-esiintymisen vetovoimaan, ja kokee keikkailun olevan iso syy tehdä musiikkia työkseen. Lopuksi hän kuitenkin toteaa, että menestys ja kultalevyt tuntuvat hyvältä, vaikka pelkät kuuntelumäärät eivät ole koskaan olleet hänelle syy tehdä musiikkia. Loppukaneettina Miettinen piikittelee kaupallisesti kirkkaimpaan kärkeen viime vuosien aikana nousseelle Portion Boys -yhtyeelle: ”Jos se olisi mulle ainut mittari, olisin jo pyrkinyt Portion Boysiin yhdeksi jäseneksi.”

Juttu asettuu vahvimmin tarinankerronnalliseen moodiin, sillä tekstissä kerrotaan pääosin tarinaa Palefacen urasta ja hänelle tärkeistä teemoista hänen sanoillaan kuvailtuna. Se on moodiltaan kuitenkin huomattavasti informatiivisempi kuin esimerkiksi Max Senestä kertova *Usko, Toivo ja Sene* -juttu. Informatiivisuutta korostaa tekstin fakta- ja asiapitoisuus. Värikästä ja kuvailevaa kieltä käytetään melko vähän. Jutun kirjoittaja Juuso Määttänen on jutussa kertojan roolin lisäksi selkeästi myös tiedonvälittäjä, eli perinteinen journalisti.

Miettisestä on varmasti kirjoitettu useita henkilöjuttuja, jonka vuoksi hänen yksityiselämänsä tai artistiuran vaihteita ei avata kovinkaan kattavasti. Miettinen esiintyy jutussa ajoittain enemmän asiantuntijana tai kriitikkona kuin pelkästään artistihahmona. Juttu vastaa hyvin yleisön tiedonjanoon. Palefacen asiantuntemus ja intohimo vaikuttamiseen tuodaan selkeästi esiin tekstin edetessä, mutta tarinoinnissa ei uppouduta kovinkaan syvälle.

6.4 Musiikin ja arkkitehtuurin välissä

Helsingin Sanomien printtilehdessä 28. huhtikuuta 2023 julkaistussa Ilkka Mattilan kirjoittamassa henkilöjutussa haastatellaan Teosto-palkinnon saanutta Helmi Kajastetta eli räppäri Draama-Helmiä. Jutun ingressissä erityistä on se, että artistia kutsutaan ensin arkkitehdiksi, eikä räppäriksi tai yleisemmin muusikoksi.

Yksi jutun näkökulmista onkin se, kuinka artistin ja arkkitehdin urat voivat kulkea rinnakkain.

Helmi Kajaste voitti vuonna 2023 musiikillaan Teosto-palkinnon, jota kuvaillaan ”Suomen suurimmaksi musiikkipalkinnoksi”. Tarkemmin sanottuna vuoden 2023 Teosto-palkinto jaettiin kolmen saajan, Draama-Helmin, Mikko Sarvanteen sekä Sanna Ahvenjärven ja Tapio Lappalaisen yhteisduon kesken.

Juttu alkaa informatiivisella tulokulmalla kertoen Teosto-palkinnosta ja sen mitta-kaavasta. Palkinto on aiheuttanut Kajasteelle epätavallisen tilanteen, sillä artisti aikoo esiintyä ensimmäistä kertaa yhtyeen kanssa palkinnon kunniaksi. Draama-Helmistä maalataan kuvaa monella tapaa erityisenä artistina. Palkinnon saaminen tuntuu kiusalliselta, sillä hän kertoo ”harrastavansa” musiikkia, mutta jutun kirjoittaja oikoo artistin kursailua kertomalla, että Kajaste on esittänyt omaa musiikkiaan jo kymmenen vuoden ajan.

Draama-Helmi on kuitenkin monin tavoin poikkeuksellinen artisti: hänellä ei ole levytyssopimusta, keikkamyymälää tai manageria. Sitäkin erikoisempaa on, ettei hän julkaise musiikkia lainkaan suurilla suoratoistopalvelualueilla. Hän toteaa, ettei halua musiikkinsa kasvavan ja leviävän suuren yleisön tietoisuuteen. Kajaste nimittää musiikkiaan räpiksi ja itseään räppäriksi, vaikka hänen musiikkinsa muistuttaa monien mielestä spoken wordia, joka poikkeaa tyyliltään hieman perinteistä räpistä.

Kajaste taustoittaa, kuinka hän aloitti musiikin tekemisen arkkitehdiksi valmistumisen jälkeen vuonna 2013. Hän oli ihastunut erityisesti 1990-luvun räppiin ja ”sen itseironiseen uhoon”, mutta muutkin musiikkityylit kiinnostivat. Hänestä tuli kuitenkin räppäri, koska hän ei jaksanut opetella soittamaan mitään soitinta. Hän myös avaa, kuinka monipuolisen luovan työn tekeminen on vienyt häntä eteenpäin myös arkkitehtinä. Kajasteen mielestä arkkitehtuurissa ja musiikissa yhteistä on se, että molemmat etenevät ajassa.

Kirjoittaja haastaa artistin arkkitehtitaustaa kyselemällä yleisiä arkkitehdeiltä kysyttäviä kysymyksiä, joihin Kajaste antaa selkeitä vastauksia. Suuresta tunnustuksesta huolimatta Kajaste pitää melko epätodennäköisenä, että hän jättäisi arkkitehdin uransa ja alkaisi täyspäiväiseksi artistiksi. Itse asiassa hän oli miettinyt

jopa musiikista eläköitymistä, mutta palkinto muutti suunnitelmia ainakin tois-
taiseksi.

Juttu asettuu tarinankerronnallisen ja informatiivisen moodin välille. Teksti alkaa hyvin uutismaisella ja informatiivisella kulmalla vastaten uutiskysymyksiin: kuka, mitä, miksi, missä ja milloin. Juttu lähtee kuitenkin rakentumaan tarinankerronnalliseen ja enemmän henkilöjutulle tyypillisempään suuntaan, kun teksti etenee taustoittamaan sitä, kuka Draama-Helmi on ja miten hänen uransa on edennyt alusta tähän pisteeseen saakka. Tyypilliseen tapaan jutun lopussa spekuloidaan sillä, mitä tulevaisuudessa tapahtuu. Tekstissä tulee selkeästi ilmi Kajasteen hämmennys ja vaatimaton suhtautuminen hänen saamaansa tunnustukseen. Sen kautta tekstissä on kiinnostavalla tavalla paljon ristiriitoja, jotka saavat lukijan kiinnostumaan henkilöstä. Teksti vastaa kuitenkin parhaiten yleisön tarpeeseen saada tietoa siitä, mitä on tapahtunut ja mikä on ajankohtaista. Kajasteen tarinan kertominen antaa lukijalle lisätietoa siitä, mistä on kyse.

6.5 Rapryhmä haastaa toksisen kulttuurin

Helsingin Sanomien printtilehdessä 29. huhtikuuta 2023 julkaistussa Jasmin Vah-
teran kirjoittamassa jutussa haastatellaan Bämä-rapkollektiivin kahta jäsentä,
Nelli Milania sekä Helena Routaa. Aineistoni muista jutuista kyseinen teksti poik-
keaa siten, että haastateltavana on enemmän kuin yksi henkilö. Kokonaisuudes-
saan Bämä-kollektiiviin jutun julkaisuajankohtana kuului yhteensä 11 artistia.

Milan ja Routa kertovat, että he haluavat kommentoida suomalaisen rapin ongel-
mallista maailmankuvaa yleisellä tasolla. Kollektiivi on tarkoituksellisesti viitannut
Kaiken takana on bämä -kappaleellaan kohua herättäneeseen Lewin ja Turistin
Mietin ääneen -kappaleeseen. Tekstissä kerrotaan, kuinka Milan ja Routa halu-
sivat vastata kappaleeseen ”possebiisillä”, mutta ensimmäisenä haasteena oli
löytää sopiva artistiryhmä sellaiseen toteuttamiseksi. Kaksikon kustantaja oli eh-
dottanut possebiisiä, sillä biisistä mahdollisesti aiheutuva kohu olisi helpompi ot-
taa vastaan isolla porukalla.

Artistit taustoittavat, kuinka moni artisti kieltäytyi projektiin osallistumisesta, koska
he eivät jaksa ottaa vastaan yhtään enempää vihaisia viestejä. Milan kertoo

ymmärtävänsä myös kieltäytyneitä artisteja. He paljastavat myös, kuinka myös keskustelut levy-yhtiöiden kanssa johtivat joidenkin artistien peruutteluun. Milan ja Routa avaavat tarkemmin kappaleen syntyä ja yleisesti kollektiivin tarkoituksperiä ja arvoja. He näkevät ongelmallisena Suomessakin ihannoidun, vihamielistä kuvastoa täynnä olevan amerikkalaisen rap-kulttuurin. Ärsytystä herättää erityisesti se, kuinka levy-yhtiöt suhtautuvat myönteisemmin miesartistien misogynistisiin sanoituksiin kuin siihen, että naisartistit kommentoisivat kappaleillaan sellaista kuvastoa vastaan.

Teksti asettuu vahvinten informatiiviseen moodiin, vaikka siinä on myös tarinankerronnallisia elementtejä. Artistit ottavat läpi tekstin väkevästi kantaa räpin tilaan yhteiskunnallisella tasolla. Lähestymiskulma jutussa on kuitenkin ensisijaisesti ajankohtaisen ilmiön taustoittaminen henkilöhaastateltavien kautta. Teksti vastaa perinteisiin uutiskysymyksiin taustoittaen mistä Bämä-kollektiivissa, heidän uudessa kappaleessaan ja sen taustalla olleessa kohussa on kyse.

Jutun aihetta olisi voinut lähestyä myös attraktiivisesta näkökulmasta luomalla kärkkäämpää vastakkainasettelua nais- ja miesartistien välille. Jutun kirjoittajan sanavalinnat ovat melko neutraaleja, eikä pyri lietsomaan suurempaa kohuja eri tahojen välille.

6.6 Tyyni katse kuolemaan

Helsingin Sanomien printtilehdessä 22. toukokuuta 2023 julkaistussa Juuso Määttäsen kirjoittamassa henkilöjutussa haastatellaan Henri Pulkkista eli räppäri Paperi T:tä. Jutun lähestymiskulmana on Pulkkisen uusimman ja kolmannen studioalbumin *Joka päivä jotain katoaa* julkaisu. Jutun alussa kerrotaan, kuinka Pulkkinen ei juuri viihdy päivittäisessä julkisuudessa, vaan hänestä kuullaan vain silloin, kun hän on tehnyt uutta musiikkia. Paperi T ilmoitti uuden levyn julkaisun lisäksi palaavansa keikkalavoille. Näin hän on toiminut kahden edellisen albuminkin osalta.

Jutun yksi keskeisistä teemoista on otsikossakin mainittu kuolema. Pulkkinen kertoo, että hänen isänsä kuolema on osaltaan viivästyttänyt uuden albumin julkaisua. Pulkkiselle oli tragedian jälkeen selvää, että hän ei käsittelisi kuolemaa

uudella levyllään. Toisin kuitenkin kävi, kun uudesta levystä rakentui hänen isänsä kuolemaa käsittelevä kokonaisuus, jossa tapahtuneesta kerrotaan metaforien lisäksi myös suoraan.

Määttäsen haastattelussa Pulkkinen ei ole kiinnostunut puhumaan surusta tai sen käsittelystä, vaan haluaa puhua hyväksynnästä. Jutussa lainataan useampaan otteeseen Pulkkinen lyriikoita hänen uusimmalta levyltään. Ne rakentavat omanlaistaan dramatiikkaa juttuun, ja samalla tuovat esiin teoksen mielenmaisemaa lukijalle. Jutussa palataan 2010-luvun Paperi T:n olemukseen, joka on vuosien varrella kehittynyt erilaiseen suuntaan. Esikoislevyn kappaleet vilisivät intertekstuaalisia kulttuuriviittauksia ja ”namedroppailua”, mutta uusimmalla levyllä ne ovat huomattavasti pienemmässä roolissa.

Jutun lopussa jossitellaan ajatuksella, että mikäli Pulkkinen olisi jatkanut esikoislevynsä kaltaisen musiikin tekoa aktiivisesti, hän voisi olla suurempikin tähti suomalaisella musiikkikentällä. Artisti itse toteaa olevansa nykytilanteeseen tyytyväinen, sillä hänen mielestään valtavirran supertähden ja marginaalisen taiteilijan aseman välissä on helpointa keskittyä olennaiseen, eli musiikkiin.

Juttu asettuu selkeimmin tarinankerronnalliseen moodiin. Tekstissä Pulkkinen kertoo avoimesti siitä, miltä hänestä tuntuu ja mitä hän on kokenut elämässään taiteellisen hiljaiselonsa aikana. Tekstin sävy on dramaattinen ja herättää lukijassa samaistumisen ja empatian tunteita. Jutun kirjoittaja asettaa itsensä tarinankertojan rooliin ja antaa Pulkkiselle tilaa kertoa asioista omin sanoin. Pulkkinen surutarinalla ei pyritä mässäilemään, vaan se kerrotaan artistin omin sanoin. Tekstissä on myös kerrottu avoimesti siitä, että Pulkkinen ei halunnut kertoa surutyöstään. Juttu on siltä osin informatiivinen, että se kertoo uuden albumin julkaisusta, ja että Paperi T palasi keikkalavoille vuoden 2023 kesänä.

6.7 Juppihippipunkkari

Helsingin Sanomien printtilehdessä 2. kesäkuuta 2023 julkaistussa Oskari Onnisen kirjoittamassa henkilöjutussa haastatellaan Ilmari Kärkeä eli helsinkiläistä rap-artisti Ibeä. Juttu on kirjoitettu reportaasimaiseen muotoon. Onninen kirjoittaa värikkäästi kuvaillen kuinka Kärki kuljeksii kauppakeskuksessa kaksi Louis

Vuittonin kassia olallaan. Teksti kertoo millaisella autolla Kärki ajaa, millaisessa asunnossa hän asuu ja millainen sisustus asunnossa on. Kerronta on hyvin yksityiskohtaista. Onninen tuo itsensä näkyväksi osaksi juttua, kun hän kertoo kulkevana räppäriä siivellä päivän ajan.

Juttu kertoo Iben kuulumisia viime vuoden ajalta. Hän kertoo matkustelleensa säännöllisesti monella eri mantereella. Matkustelun ohella artisti on julkaissut harva se viikko uusia yksittäisiä kappaleita. Juttu palaa osittain myös menneisiin vuosiin. Onninen osallistuu juttuun näkyvästi myös kertomalla oman mielipiteensä artisti Ibestä kuvaten hänellä olevan suomalaiselle räppäriä harvinaisia hyveitä.

Yksi jutun vahvoista teemoista on menestys, josta puhutaan useiden lukujen ja saavutusten muodossa. Kärki kertoo menestyksen olevan hänelle merkittävä tavoite. Tekstissä esiintyy myös useita muita Iben kaltaisia nuoria läpimurtonsa tehneitä artisteja ja vaikuttajia, kuten ”elämäkouluräpin uuden aallon edustaja” Korrelon eli Onni Virtanen, vaatesuunnittelija Bakari Diarra sekä toinen räppäri Cledos eli Vladislav Heponen. Kaikilla heistä on jonkinlainen sivurooli jutussa.

Tekstissä kerrotaan Ilmari Kärjestä paljon paitsi artistina, jopa enemmän ihmisenä. Kärjen kerrotaan olevan länsihelsinkiläisestä arkkitehtiperheestä. Hän on valmistunut helsinkiläisestä ”eliittilukiosta”, herää arkisin varhain aamulla ja meditoi säännöllisesti. Jutussa tulee ilmi, että hän tekee jatkuvaa työtä määrittääkseen ovatko Ibe ja Ilmari Kärki sama vaiko eri persoona.

Räppäriä tarinaa kuljetetaan eteenpäin reportaasimaisilla elementeillä, kun toimittaja Onninen ja haastateltava Kärki käyvät keskustelua auton kyydissä. Jutun loppupuolella avataan vielä Kärjen ja hänen edustamansa levy-yhtiön, Skorpionin, yhteistä matkaa. Haastattelun jatkuessa levy-yhtiön studiolla jutun lopetus soljuu pitkälti Kärjen sitaattien tahdittamana. Kerronta on hyvin yksityiskohtaista ja paikoin kovin tajunnanvirtamaista.

Jutun moodi on tarinankerronnallinen, jota alleviivaa muista jutuista poikkeava reportaasimainen kerronta. Tekstin yksityiskohtainen kerronta ja kaikki pienet yksityiskohdat Kärjen pitkiä sitaatteineen tekevät siitä äärimmäisen mielenkiintoisen ja mukaansatempaavan. Jutun kirjoittaja Oskari Onninen on jutussa vahvasti

läsnä, mikä vahvistaa tarinankerrontaa entisestään. Hän kertoo näkemästään ja kuvittaa haastattelun nonverbaalisia tapahtumia. Aineiston jutuista kyseinen teksti on tyyliltään malliesimerkki tarinankerronnallisesta moodista.

7 LOPPUSANAT

Kulttuurisivuilla julkaistut jutut kalenterivuoden mittaiselta ajanjaksolta oli mielestäni sopivan kokoinen aineisto määrälliseen sisällönanalyysiin. Aineistosta nousi esiin selkeitä havaintoja, kuten käsiteltyjen artistien sukupuolijakauma ja se, kuinka moni heistä on pääkaupunkiseudulta. Havainnot kertovat paitsi lehden journalistisista valinnoista, mutta myös koko suomalaisen räpin tilanteesta. Juttujen määrä (22) on melko pieni ottaen huomioon, että muutamaa pyhäpäivää lukuun ottamatta Helsingin Sanomien printtilehti ilmestyy vuoden jokaisena päivänä. Määrä tulee kuitenkin suhteuttaa siihen, että HS:n kulttuurisivuilla käsitellään useita eri kulttuuriaihteita musiikin lisäksi.

Opinnäytetyöni yksi tärkeimmistä havainnoista oli suomalaisista räppäreistä kirjoitettujen henkilöjuttujen tarinankerronnallisuus. Monissa tapauksissa artisteista kirjoitettuja henkilöjuttuja on kritisoitu siitä, että niissä toimittaja olisi tietoisesti tuonut esiin aiheita, joista on helppo irrottaa kohuotsikoita sekä hyödyntää muita enemmän attraktiojournalismille tyypillisiä elementtejä. Tällöin artisti on saattanut mainita esimerkiksi omassa sosiaalisen median julkaisussaan, että juttuun on valittu juuri ne asiat, joista hän ei olisi halunnut puhua tai mitkä ovat hänen mielestään toissijaisia. Vastaava ilmiö on omien havaintojeni mukaan hyvin yleistä musiikkijournalismin lisäksi muun muassa urheilujournalismissa.

Näin ei kuitenkaan ollut yhdessäkään aineistooni valitussa jutussa. Kaikissa jutuissa näkökulma oli valittu niin, että sisältö palveli artistia sekä sisällön kuluttajaa. Teksteissä kerrottiin usein avoimesti, jos artisti on halunnut tai ei ole halunnut kertoa jostain aiheesta. Perinteistä mediaa, tarkemmin sanottuna aineistoni lähdeettä, on kyseenalaistanut kappaleissaan muun muassa uuden aallon vantaalainen räppäri Onni Virtanen eli Korelon vuonna 2023 julkaistussa *Nyt mä soin* -kappaleessaan (Korelon 2023):

Hesari koittaa saada mua niitte haastiksee
Ne ei kerro aiheit etukätee vaik ne sitä harkitsee
Et tykkää must mut clouttii saa nyt ku mun nimen mainitsee
En voi olla tilanteis mitä en pysty ees hallitsee.

Kolmen journalistisen moodin mallin kautta analysoiminen soveltui aineistoni käsitteelyyn mielestäni hyvin. Kolmen eri moodin jakolinjat olivat riittävän selkeät tekstien tulkitsemiseen, ja Ekströmin esittämät kriteerit kunkin moodin määrittämiseksi olivat tunnistettavissa selkeästi. En asettanut tutkimukseni alussa vahvoja ennakko-oletuksia siitä, mihin moodiin jutut voisivat asettua.

Analyysini perusteella voidaan myös todeta, että Helsingin Sanomien printtilehden rakenne vaihtelee lehtikohtaisesti. Toisinaan lähtöaukeamalle sijoitetaan pienempiä uutisia, mikä pienentää pääjutun palstatilaa, mutta joskus yksi juttu voi viedä kokonaisen aukeaman tilan. Lähtöjutuissa suomalaiset rap-artistit tuodaan näyttävästi esille myös visuaalisesti.

Tutkimukseni pohjalta voidaan olettaa, että Helsingin Sanomat ottaa suomalaisen rap-musiikin vakavasti ja kirjoittaa laadukkaasti genren merkittävistä artisteista ja ilmiöistä. HS:n kulttuuritoimituksessa on riittävä asiantuntemus kirjoittaa genrestä kiinnostavalla tavalla ja kyky tunnistaa kulttuurin sisäiset merkittävät teemat ja tapahtumat. Rapparit uskalletaan nostaa näköalapaikalle sellaisessa julkaisussa ja erityisesti julkaisukanavassa eli printtilehdessä, jonka pääasialliset kuluttajat eivät ole rap-musiikin ydinkohderyhmää.

Helsingin Sanomat kuitenkin käsittelee räppiä tulevaisuusnäkökulmasta todella vähän. Kulttuuritoimituksen tekemät henkilöjutut tarjoavat paljon tietoa genren artisteista, mutta räpin aktiivisille kuluttajille lehti ei tuo esiin uusia nousevia artisteja tai ole esimerkiksi ensimmäinen media, joka on tehnyt kyseisestä artistista henkilöjutun.

Uusista rap-ilmiöistä kiinnostuneille parempia tiedonlähteitä ovat muun muassa musiikkimedia Klangi ja räppiin erikoistunut radiokanava Suomiräp. Itsenäisistä sisällöntuottajista syväluotavaa sisältöä suomalaisen räpin sisäpiiristä on tuottanut tubettaja Oskari Salo, joka tekee Osmonautti-kanavalleen videoreportaaseja sekä podcasteja. Myös Ylen kulttuuriin ja populaarimusiikkiin suuntautunut radiokanava YleX huomioi rap-artistit oman näkemykseni mukaan melko aktiivisesti kanavan kohdeyleisön ollessa sisällön perusteella nuoret sekä nuoret aikuiset.

Suomalaista rap-musiikkia on tutkittu olemattoman vähän journalismin näkökulmasta. Aihetta voisi lähestyä myös monella eri näkökulmalla, kuten vertaamalla eri kotimaisten julkaisujen eroja tai ottamalla verrokiksi naapurimaamme Ruotsin suurimman päivälehdän.

LÄHTEET

Alasuutari, P. 2011. Laadullinen tutkimus 2.0. 4. painos. Tampere: Vastapaino. E-kirja. Luettu 30.10.2024.

Aslama, M. 2005. Tietoisku, tarina vai nähtävyys? Suomalaisen televisiojournalismin moodeista. Tiedotustutkimus 4–5/2005. Tiedotusopillinen yhdistys. Tampere.

Chang, J. 2008. Can't stop, won't stop: hiphopsukupolven historia. Like. Helsinki.

Erho, N. & Tuomasjukka, T. 17.6.2024. Organisaatiouudistus aiheuttaa hämmennystä Hesarin toimituksessa – ”En ole koskaan kokenut tällaista kriisiä”. Journalisti. Luettavissa: <https://journalisti.fi/artikkelit/2024/06/organisaatiouudistus-aiheuttaa-hammennysta-hesarin-toimituksessa-en-ole-koskaan-kokenut-tal-laista-kriisia/> Luettu: 4.10.2024

Helsingin Sanomat 2024. Helsingin Sanomien periaatelinja. Luettavissa: <https://www.hs.fi/info/art-2000010221266.html> Luettu: 3.10.2024.

Hätinen, J. 10.12.2019. Spotify paljastaa vuosikymmenen kuunnelluimmat biisit ja artistit Suomessa. Rumba. Luettavissa: <https://www.rumba.fi/uutiset/spotify-paljastaa-vuosikymmenen-kuunnelluimmat-biisit-ja-artistit-suomessa/> Luettu: 17.10.2024.

Kainulainen, M. 2015. Punainen tiili: suomalaisen räpp musiikin poliittisuus. Jyväskylän yliopisto. Yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos. Luettavissa: <http://urn.fi/URN:NBN:fi:ju-201809264242> Luettu: 16.10.2024.

Kielitoimiston sanakirja 2024. Helsinki: Kotimaisten kielten keskus ja Kielikone Oy. Luettavissa: <https://www.kielitoimistonsa-nakirja.fi/#/r%C3%A4ppi?searchMode=all>. Luettu 22.11.2024.

Koivuranta, R. 4.12.2024. Tässä ovat Suomen Spotifyn tämän vuoden kuunnelluimmat laulut ja artistit. Helsingin Sanomat. Luettavissa: <https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000010865553.html> Luettu: 3.1.2025.

Korelon. 2023. Nyt mä soin. Tunnettu Plugi. Kuunneltavissa suoratoistopalveluissa. Kuunneltu: 11.1.2025.

Kuutti, H. 2012. Mediasanasto. Media Doc. Jyväskylä. E-kirja. Luettu: 20.10.2024.

Lehtiranta, E & Saalonen, K. 1993. Musiikkijournalismi – musiikin ja median kohtaamisia. Sibelius-akatemia. Helsinki.

Mannonen, O. 2015. Tiihonen flexasi – media kertoi. Mistä kirjoitetaan, kun kirjoitetaan Cheekistä? Oulun ammattikorkeakoulu, viestinnän tutkinto-ohjelma. Saatavilla: <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-201505138024> Luettu: 4.10.2024.

Mattila, I. 29.11.2023. Spotifyn kuunnelluimpien listaa hallitsee suomen-kielinen räp, jota radiot eivät soita. Helsingin Sanomat. Luettavissa: <https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000010011020.html> Vaatii tilauksen. Luettu: 29.9.2024.

Media Audit Finland. 2023. KMT 2023. Lehtien lukijamäärät. Luettavissa: <https://mediaauditfinland.fi/wp-content/uploads/2023/09/KMT-2023-lukijamaarat.pdf> Luettu: 2.10.2024.

Miettinen, K (Paleface). 2011. Rappiotaidetta: suomiräpin tekijät. Like. Helsinki.

Raivo, J. 2018. Musiikista kirjoittaminen on yhteiskunnan tarkastelua: Kuinka musiikkitoimittaja osoittaa kompetenssinsa? Oulun ammattikorkeakoulu, viestinnän tutkinto-ohjelma. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2017112818566> Luettu: 4. lokakuuta 2024.

Rantakallio, I. & Westinen E. 16.6.2020. Räpin aitoutta arvostetaan myös nettissä - Katsaus Suomen suosituimpaan nuorisomusiikin ja sen faneihin. Nuorisotutkimus. Luettavissa: <https://nuorisotutkimus.fi/nakokulma59/> Luettu: 16.10.2024.

Sanoma 7.3.2020. Erja Yläjärvi Helsingin Sanomien vastaavaksi päätoimittajaksi. Sanoma Uutishuone. Luettavissa:

<https://www.sanoma.com/fi/news/2023/cision/erja-ylajarvi-helsingin-sanomien-vastaavaksi-paatoimittajaksi/> Luettu: 2.10.2024.

Sanoma s.a.a. Luettavissa: <https://media.sanoma.fi/suunnittelijan-tyokalut/mediatiedot/helsingin-sanomat> Luettu: 2.10.2024.

Sanoma s.a.b. Luettavissa: <https://media.sanoma.fi/suunnittelijan-tyokalut/mediatiedot/hs-teema> Luettu: 2.10.2024.

STT s.a. Tyylikirja. Luettavissa: <https://stt.fi/tyylikirja/ideasta-jutuksi/uutiskriteerit-ja-uutiskynnys/uutiskriteerit/> Luettu: 30.10.2024.

Taatila, H. 2019. Teflon Bible: Pyhimyksen, Heikki Kuulan ja Volin tie Maltsun ghetosta suomiräpin messiaiksi. Johnny Kniga. Helsinki.

Tieteen termipankki. 2023. Ihmistieteet: kulttuuri. Luettavissa: <https://tieteentermipankki.fi/wiki/Ihmistieteet:kulttuuri>. Luettu: 25.1.2025.

Utismedian liitto s.a. Juttutyypit.fi. Juttutyypit. Luettavissa: <https://juttutyypit.fi/juttutyypit/> . Luettu 1.11.2024.

Vahtera, J. 27.4.2024. Halventavat sanoitukset kertovat, miten suomi-räpissä ihannoidaan ”toksista kulttuuria”, sanovat Nelli Milan ja Helena Routa. Helsingin Sanomat. Luettavissa: <https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000009541198.html> Vaatii tilauksen. Luettu: 17.10.2024.

Vedenpää, V. 11.8.2023. Hiphop lähti liikkeelle bileistä 50 vuotta sitten – näin väheksytystä räpistä tuli maailman suosituinta musiikkia. Luettavissa: <https://yle.fi/a/74-20043853> Luettu: 30.10.2024.

Vilkka, H. 2007. Tutki ja mittaa: määrällisen tutkimuksen perusteet. Kustannusosakeyhtiö Tammi. Helsinki.

Westinen, E. 2023. Aina ollu tääl: suomiräp 4.0. Johnny Kniga. Helsinki.

TUTKIMUSAINEISTO

Alander, Maija. 20.5.2023. HS. Paperi T räppää nyt kuolevaisuudesta.

Herlin, Catharina. 17.4.2023. HS. Speaktaakkelimaista suomiräppiä.

Herlin, Catharina. 3.5.2023. HS. Pikku G:n juhlakonsertti innosti vappuyleisöä.

Jokinen, Kalle & Pikkarainen, Elina. 5.3.2023. HS. Käärijä vastaa kritiikkiin Venäjä-mielisyydestä.

Körkkö, Hilla. 15.3.2023. Räppäri William joutuu uudelleen käräjille rahanpe-
susta.

Körkkö, Hilla. 23.10.2023. HS. Nämä artistit hallitsevat juuri nyt Suomen listoja.

Mattila, Ilkka. 3.2.2023. HS. Ennakkosuosikeille suurin saalis Emma-gaalassa.

Mattila, Ilkka. 3.3.2023. HS. Paperi T pohtii vanhemmuutta.

Mattila, Ilkka. 28.4.2023. HS. Musiikin ja arkkitehtuurin välissä.

Mattila, Ilkka. 17.9.2023. HS. Käärijä jatkaa menestysreseptillä.

Mattila, Ilkka. 28.11.2023. HS. Tutkimus Cheekin teksteistä paljastaa uusia puo-
lia.

Määttänen, Juuso. 4.3.2023. HS. Jere Vantaalta.

Määttänen, Juuso. 25.3.2023. HS. Rasismin varjo.

Määttänen, Juuso. 22.5.2023. HS. Tyyni katse kuolemaan.

Määttänen, Juuso. 23.12.2023. HS. Vuoden paras erolevy koskettaa syvältä.

Onninen, Oskari. 17.3.2023. HS. Antti Tuisku perui räppäriyhteistyön.

Onninen, Oskari. 2.6.2023. HS. Juppihippippunkkari.

Rouhiainen, Venla. 14.8.2023. HS. JVG:n loppuunmyyty stadionkeikka oli hyvän mielen show.

Römpötti, Harri. 27.9.2023. HS. Suomalaisen hiphopklassikon 20-vuotisjuhla.

Seppälä, Arttu. 25.2.2023. HS. Usko, Toivo, Sene.

Vahtera, Jasmin. 29.4.2023. HS. Rapryhmä haastaa toksisen kulttuurin.

Vahtera, Jasmin. 9.7.2023. HS. Ibe ja Käärijä villitsivät Ruisrock-perjantaissa.